

ÅRSBERETNING 2024

Foto: Maribo Sø 2024 - Anne-Mette Pedersen, Nakskov Fotogruppe.
Foto forside: Lupiner, Landet - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe.

INDHOLD

BORGMESTERENS FORORD	4
POLITISK ORGANISATION	6
ADMINISTRATIV ORGANISATION	7
LOLLAND KOMMUNES VILKÅR	8
REGNSKABSRESULTAT	12
KLIMA-, TEKNIK- OG MILJØUDVALGET	23
FRITIDS-, KULTUR- OG FOLKESUNDHEDSUDVALGET	29
BØRNE- OG SKOLEUDVALGET	33
ÆLDRE-, OMSORGS- OG SUNDHEDSUDVALGET	45
SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSUDVALGET	49
ØKONOMI- OG ERHVERVSUDVALGET	55
STRATEGI FOR LOLLAND KOMMUNE	62
STYRING I LOLLAND KOMMUNE	62
BUDGET 2025	64
LANDSPOLITIK MED BETYDNING FOR LOLLAND	65
REGNSKABSOPGØRELSE	66
BALANCE	67
PENGESTRØMSOPGØRELSE	68
HOVED- OG NØGLETAL	69
NOTER	70
REGNSKABSOVERSIGT	78
LEDELSENS PÅTEGNING	79

LOLLAND KOMMUNE – MIDT I ORKANENS ØJE

År 2024 blev endnu et hektisk år på Lolland. Med Femern-byggeriet, permanentgørelse af tunnelementfabrikken, den grønne omstilling, den grønne gasledning, salg af erhvervsjord, nye boligbyggerier, byudvikling i både Nakskov og Maribo, vækst i turismen og meget, meget mere. Det er positive resultater af en mangeårig indsats, der nu for alvor er begyndt at bære frugt. Og potentialet ser kun ud til at blive større – ikke mindst når Femernforbindelsen om få år vil stå færdig, og Lolland vil få en ny central placering, midt på den store transportkorridor mellem København og Hamborg, såvel som mellem Skandinavien og Centraleuropa.

Arbejdspladser som løftestang

Mange har allerede nu fået øje på de nye muligheder. Der er stor interesse fra virksomheder og investorer, og i byrådet har vi længe haft fokus på at understøtte en sund erhvervsudvikling. Det handler om at tiltrække nye virksomheder, skabe ekstra arbejdspladser og sikre vækst og udvikling. For en arbejdsplads er ikke bare en arbejdsplads, det er også en bosætningsmulighed. Og med en bred vifte af attraktive jobtilbud, bliver det lettere at tiltrække nye borgere. Ikke bare fra vores lokalområde, men fra både ind- og udland i en stor geografisk kontekst.

Heldigvis har vi god medvind; en ny analyse har vist, at der vil komme tusindvis af ekstra arbejdspladser i de kommende år og endnu flere frem mod år 2040. Rekruttering og fastholdelse af arbejdskraft bliver derfor et vigtigt indsatsområde i de næste mange år frem.

Rødbyhavn som industrihub

I Rødbyhavn har vi i 2024 sat fokus på at gribe og udvikle de nye muligheder, der er opstået, efter at det i 2023 blev besluttet, at fabrikken skal bevares, også når Femern-byggeriet er slut. Det indebærer blandt andet, at der skal udvikles et nyt erhvervsområde nord for Rødbyhavn med et samlet areal på op mod 800 hektar. Eller hvad der svarer til 1000 fodboldbaner! Det er et område, der med verdens største betonfabrik, en gigantisk arbejdshavn og let adgang til både motorvej og togbane, har potentiale til at blive en ny national industrihub med tusindvis af ekstra arbejdspladser. Hvis det lykkes, vil det komme til at virke som en stærk dynamo for vækst og udvikling i en meget stor geografi – ikke bare lokalt på Lolland, men på hele Lolland, Falster og op mod Sydsjælland.

Den anden side af sagen...

Samtidig er vi midt i en brydningstid. For mens vi på den ene side ser vækst og mange nye initiativer på vej, er vi også et område, der stadig er præget af 40 år med tilbagegang, en udfordret demografi og en økonomi under pres.

Regnskabet for 2024 viser et mindre driftsoverskud på 127,9 mio. kroner og en kassebeholdning, der er mindsket med godt 17 mio. kroner. På anlægsområdet har vi haft et anlægsforbrug på 162,5 mio. kroner - det største gennem en årrække.

Går vi tættere på tallene, kan vi se, at vi på Børne- og Skoleudvalgets område har haft et merforbrug på 10 mio. kroner sammenholdt med det vedtagne budget, som primært

skyldes øgede udgifter til anbringelser af børn og unge. Og hos Klima-, Teknik- og Miljøudvalget har vi haft et merforbrug på 15 mio. kroner, der særligt er knyttet til kommunens færgedrift. Til gengæld har vi på Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalgets område haft et mindreforbrug på 5 mio. kr. sammenholdt med det oprindelige budget, der særligt skyldes færre udgifter til personlig og praktisk hjælp, og på Social- og Arbejdsmarkedsudvalgets område har vi haft et mindreforbrug på 42 mio. kr., der navnlig er knyttet til færre udgifter til midlertidig forsøgelse.

Vi har igen i 2024 fået et ekstra ekstraordinært særtilskud på 90 mio. kroner, der kommer oveni de 120 mio. kroner, som Lolland Kommune i forvejen modtager som en del af den partnerskabsaftale, der tidligere er indgået med Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Ser vi fremad, ser det ikke ligefrem lyst ud. Der er lige nu udsigt til, at vi kommer til at mangle 220 mio. kroner i 2026 og 344 mio. kroner i 2027. Det betyder, at vi er tvunget til at se på, hvordan vi kan omkalfatre hele den kommunale organisation og opgaveløsning. Vi er nødt til at optimere, hvor vi kan, samle flere tilbud på færre adresser, tænke i nye innovative løsninger eller på anden vis tilpasse vores serviceniveau og kommunale tilbud til den virkelighed, vi står i.

Behov for et nyt udligningssystem

Det er samtidig tvingende nødvendigt, at vi får en ny og mere fair udlignings- og tilskudsmodel på nationalt niveau. En model, der er radikalt anderledes end i dag; det er ikke

nok med små ændringer og justeringer, for det kommer aldrig til at løse de grundlæggende problemer. Der er i stedet brug for en gennemgribende ny struktur, der baserer sig direkte på de reelle udgiftsdrivende faktorer, der til sammen beskriver en kommunens udgiftsprofil. Fx antallet af socialt udsatte, førtidspensionister, pensionister eller udsatte børn. Kun sådan kan vi sikre en langsigtet, bæredygtig og mere rimelig økonomisk løsning for Lolland Kommune og samtidig bidrage til at skabe et Danmark i bedre balance.

Regeringen har meldt ud, at et nyt koncept skal være på plads senest i år 2028. Det er et arbejde, vi i Lolland Kommune naturligvis vil følge tæt.

Lolland Kommune, den 27. marts 2025

Holger Schou Rasmussen
Borgmester Holger Schou Rasmussen

POLITISK ORGANISATION

BYRÅDET

Borgmester Holger Schou Rasmussen (A)	Gry Hernø (A)	Leo Christensen (L)
Viceborgmester Henrik Jacobsen (C)	Lasse Falster (A)	Tine Vinther Clausen (V)
2. viceborgmester Vibeke Grave (A)	Klaus F. Svensson (A)	Merete Meyer (V)
Martin Boesen (A)	Diana Leicht Christensen (A)	Knud Knudsen (V)
Michael Knudsen (A)	Eric Steffensen (A)	Vagn Pedersen (V)
Thomas Østergaard (A)	Lars Christiansen (F)	Jesper Volmer (V)
Muj Berisha (A)	Per Kim Nielsen (F)	Birthe Lauridsen (Ø)
Steffen Rasmussen (A)	Henning A. Rasmussen (H)	
Ann-Britt Lærkedahl (A)	Marie-Louise Brehm Nielsen (H)	

ØKONOMI- OG ERHVERVSUDVALGET

Borgmester Holger Schou Rasmussen (A)	Ann-Britt Lærkedahl (A)	Lars Christiansen (F)
Næstformand Henrik Jacobsen (C)	Lasse Falster (A)	Tine Vinther Clausen (V)
Vibeke Grave (A)	Steffen Rasmussen (A)	Merete Meyer (V)
Muj Berisha (A)	Eric Steffensen (A)	

SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSUDVALGET

Formand Vibeke Grave (A)	Diana Leicht Christensen (A)	Birthe Lauridsen (Ø)
Næstformand Jesper Volmer (V)	Lars Christensen (F)	
Gry Hernø (A)	Henning A. Rasmussen (H)	

KLIMA-, TEKNIK- OG MILJØUDVALGET

Formand Tine Vinther Clausen (V)
 Næstformand Ann-Britt Lærkedahl (A)
 Muj Berisha (A)
 Klaus F. Svensson (A)
 Per Kim Nielsen (F)
 Henning A. Rasmussen (H)
 Knud Knudsen (V)

ÆLDRE-, OMSORGS- OG SUNDHEDSUDVALGET

Formand Marie-Louise Brehm Nielsen (H)
 Næstformand Klaus F. Svensson (A)
 Lasse Falster (A)
 Diana Leicht Christensen (A)
 Lars Christensen (F)
 Merete Meyer (V)
 Vagn Pedersen (V)

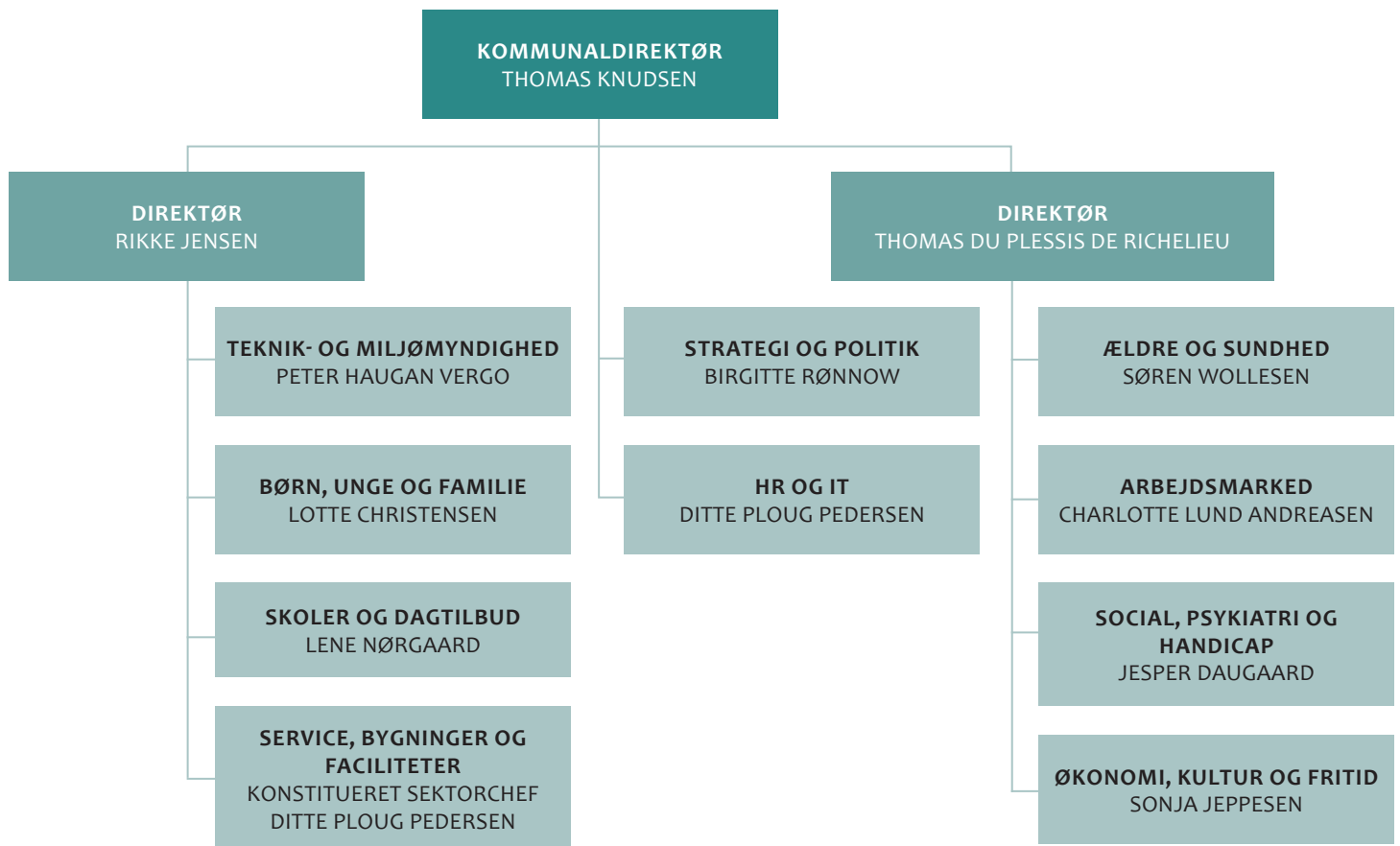
BØRNE- OG SKOLEUDVALGET

Formand Thomas Østergaard (A)
 Næstformand Eric Steffensen (A)
 Michael Knudsen (A)
 Gry Hernø (A)
 Per Kim Nielsen (F)
 Tine Vinther Clausen (V)
 Jesper Volmer (V)

FRITIDS-, KULTUR- OG FOLKESUNDHEDSUDVALGET

Formand Martin Boesen (A)
 Næstformand Merete Meyer (V)
 Vibeke Grave (A)
 Steffen Rasmussen (A)
 Leo Christensen (L)
 Knud Knudsen (V)
 Vagn Pedersen (V)

ADMINISTRATIV ORGANISATION

KOMMUNEOPLYSNINGER

Direktion

Thomas Knudsen, kommunaldirektør
Thomas du Plessis de Richelieu, direktør
Rikke Jensen, direktør

Revision

BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
Ringstedvej 18
4000 Roskilde

Foto: Høsttid, Pederstrup - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe.

LOLLAND KOMMUNES VILKÅR

Geografi

Lolland Kommune er en landkommune med to større centerbyer henholdsvis Nakskov og Maribo. Lolland Kommune omfatter også de tre beboede øer Fejø, Femø og Askø foruden en række ubeboede øer blandt andet i Nakskov Fjord. Befolkningen er primært koncentreret i de to førnævnte byer eller på en akse mellem disse byer. Lolland Kommune dækker et areal på knap 887 km² svarende til godt 45 indbyggere pr. km². Geografisk er Lolland den 12-største kommune i Danmark.

Erhvervsstruktur

Lolland Kommune har en erhvervsstruktur præget af mange mindre erhvervsvirksomheder og er således ikke afhængig af enkelte meget store virksomheder med hensyn til såvel selskabsskat som arbejdspladser. Kommunens erhvervsliv er baseret på en række servicevirksomheder herunder turismevirksomhed, produktionsvirksomheder og virksomheder afledt af landbrug, der også er et vigtigt erhverv i Lolland Kommune. Lolland Kommune oplever stadig øget erhvervsmæssig aktivitet afledt af etablering af Femern Bæltforbindelsen.

Erhvervsstrukturen i Lolland Kommune støttes op af et velfungerende undervisningssystem med en række kommunale folkeskoler og privatskoler, flere efterskoler, erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser indenfor Lolland Kommunes eget geografiske område. Derudover kan bacheloruddannelsen tilbydes via Professionshøjskolen Absalon i nabokommunen Guldborgsund, hvor der tilbydes professionsbachelor indenfor studiegrenerne pædagog, socialrådgiver og sygeplejerske.

Trods erhvervsstrukturen og de mange uddannelsesmuligheder er 29 procent af aldersgruppen 25 til 64-årige uden erhvervsuddannelse. Til sammenligning svarer det gennemsnitlige tal for hele landet til 15,6 procent. Lolland Kommune er, med de 29 procent, topscorer på listen over

25 til 64-årige uden erhvervsuddannelse efterfulgt af Ishøj. Andelen af aldersgruppen 25 til 64-årige uden erhvervsuddannelse i Lolland Kommune er dog faldet en smule hen over de sidste år (tallene er fra 2023, idet der er forsinkelse i opgørelserne).

Økonomiske og strukturelle udfordringer

Lolland Kommune har gennem flere år oplevet store udfordringer dels i forhold til den økonomiske situation, men også i forhold til den demografiske udvikling. Kommunen erfarer en gradvis, men tydelig ændring i befolkningssammensætningen samtidig med en kontinuerlig befolkningstilbagegang. Konkret kan det konstateres, at Lolland Kommune har mistet 9.512 borgere siden kommunesammenlægningen, svarende til knap 20 procent. At skulle tilpasse kommunens organisation og strukturer til en så kraftig befolkningstilbagegang er en betydelig og fortløbende udfordring.

Samtidig med befolkningstilbagegangen er der sket en tydelig ændring i befolkningssammensætningen hen imod en større og større andel på offentlig forsørgelse, færre unge og ressourcestærke borgere i den erhvervsaktive alder samt en stigende andel af borgere, der har brug for sociale foranstaltninger. Disse ændringer medfører både et stigende pres på kommunens økonomi, men betyder også ændringer i hele kommunens sociale fundament.

Et faldende antal borgere medfører faldende indtægter. Det faldende indtægtsgrundlag samtidig med et stigende udgiftspres har resulteret i en grundlæggende strukturel ubalance i kommunens økonomi.

Demografi

Siden kommunesammenlægningen i 2007 har Lolland Kommune oplevet en konstant befolkningstilbagegang.

Set over hele perioden fra 2007 til 2024 har Lolland Kom-

mune som nævnt i alt mistet 9.512 borgere, hvilket svarer til en årlig tilbagegang på godt 528. Hvis kommunens 18 leveår opdeles i mindre intervaller, er det tydeligt, at tilbagegangen har varieret meget. Fra 2007 til 2013, hvor befolkningstilbagegangen var højest, mistede kommunen i gennemsnit 729 borgere årligt. De efterfølgende fem år, fra 2014 til 2018, faldt befolkningstilbagegangen til gennemsnitlig 383 borgere om året. Fra 2019 til 2021 oplevede kommunen igen en stigning i tilbagegangen, hvor tabet i gennemsnit var 503 borgere om året. I 2022 og 2023 var tilbagegangen på henholdsvis 186 og 289 borgere; det laveste niveau kommunen har oplevet. Beklageligvis hang den lave befolkningstilbagegang i 2022 blandt andet sammen med krigen i Ukraine, hvor tusinder af mennesker blev tvunget på flugt. På den baggrund modtog Lolland Kommune i 2022 knap 180 ukrainske flygtninge. I 2024 er der igen en markant stigning i befolkningstilbagegangen, der ender på 510 borgere.

Sammenholdes tilbagegangen på 510 borgere med den seneste befolkningsprognose fra april 2024 med en forventning om en tilbagegang på 298 borgere, må det konkluderes, at prognosen var alt for optimistisk. En prognose, der rammer 212 borgere under den reelle udvikling, er på ingen måde tilfredsstillende. Men da den store befolkningstilbagegang i 2024 kommer på bagkant af to år, hvor kommunen oplevede den laveste tilbagegang siden kommunesammenlægningen, ville det have virket utroværdigt med en væsentlig mere negativ prognose.

2024 har vist sig at være et perfekt eksempel på, hvor svært det kan være at prognosticere en befolkningsudvikling. For uheldigvis er det både i forhold til fødselsoverskud, nettotilflytning og nettoindvandring, at prognosen for 2024 rammer skævt.

I forhold til fødselsoverskuddet blev der i 2024 født 238 børn i Lolland Kommune mod en forventning på 256, altså en negativ difference på 18 fødsler. Samtidig endte antallet af dødsfald at være 58 færre end forventet, hvorfor fødselsoverskuddet ender på minus 398 borgere. Det er 40 borgere bedre end prognosticeret.

Flyttebalancen endte i 2024 på minus 406 borgere mod en forventning på minus 13 borgere i befolkningsprognosen. Det er altså forholdet mellem tilflyttede og fraflyttede, der ender markant dårligere end forventet. I 2024 var der blot 1.439 tilflyttere til Lolland Kommune. Det er det absolut laveste antal, kommunen har oplevet. Samtidig fraflyttede

1.845 borgere, hvorfor nettotilflytningen ender på det laveste niveau siden 2013.

Nettoindvandringen blev på 294 borgere mod en forventning på 153; altså 141 flere end forudset. Modsat flytteaktiviteten var vandringsaktiviteten større i 2024 end antaget. I alt indvandrede 545 nye borgere til Lolland Kommune mod en forventning på 432; mens der udvandrede 251 borgere mod en forventning på 279.

Når befolkningsprognosen for 2024 rammer så relativt skævt i forhold til den faktiske udvikling, er det vigtigt at huske, at der indenfor de seneste år har været flere begivenheder, der har vanskeliggjort prognosearbejdet.

I 2020 og til dels i 2021 var Danmark og store dele af verden nedlukket ad flere omgange grundet Covid19-pandemien, hvilket havde stor indflydelse på ind- og udvandringen. I 2022 udbrød der krig i Ukraine, hvilket sendte mange tusinde mennesker på flugt. Samtidig har Lolland Kommune oplevet forskellige andre vanskeliggørende udsving i befolkningsudviklingen - eksempelvis i 2020 med det laveste antal fødsler siden kommunesammenlægningen plus den første negative vandringsbalance nogensinde i 2019 grundet oprydning i folkeregistret. Alle disse begivenheder har - ligesom Femernprojektet - været med til at komplicere prognosticeringen.

I forhold til de øvrige kommuner i Region Sjælland har Lolland Kommune tilsammen med seks andre oplevet befolkningstilbagegang i 2024. De seks andre kommuner er Guldborgsund, Kalundborg, Odsherred, Ringsted, Stevn og Vordingborg med en tilbagegang på henholdsvis 409, 206, 380, 70, 37 og 694 borgere. Lolland Kommune er dermed, blot for anden gang siden kommunesammenlægningen, ikke den kommune i regionen med størst befolkningstilbagegang, idet Vordingborg Kommune har mistet flere borgere. Procentuelt er Lolland Kommunes indbyggertal faldet med 1,3 procent i 2024, mens indbyggertallet i Region Sjælland samlet set er steget med 0,2 procent. På landsplan er indbyggertallet steget med 0,5 procent.

BEFOLKNINGSREGNSKAB

	2024	2023	2022	2021	2020
Befolkning primo	39.632	39.921	40.107	40.539	41.105
Fødte	238	259	254	285	215
Døde	636	661	725	700	685
Fødselsoverskud	-398	-402	-471	-415	-470
Tilflyttede	1.439	1.600	1.783	1.806	1.822
Fraflyttede	1.845	1.654	1.879	1.973	1.966
Nettoflyttede	-406	-54	-96	-167	-144
Indvandrede	545	476	597	302	206
Udvandrede	251	309	216	152	158
Nettoindvandrede	294	167	381	150	48
Befolkningstilvækst	-510	-289	-186	-432	-566
Befolkning ultimo	39.122	39.632	39.921	40.107	40.539

Socioøkonomisk indeks

Hvert år opgør Indenrigs- og Sundhedsministeriet kommunernes udgiftsbehov på baggrund af en række demografiske og socioøkonomiske kriterier. I forbindelse med udligningsreformen med virkning fra 2021 blev det besluttet, at demografien permanent vægter med 67 procent i beregningen, mens socioøkonomien vægter med 33 procent. I 2024 var det landsgennemsnitlige udgiftsbehov opgjort til 73.734 kr. pr. indbygger, mens udgiftsbehovet for Lolland Kommune blev opgjort til 93.853 kr. pr. indbygger. Lolland Kommunes udgiftsbehov er således 20.119 kr. højere pr. indbygger, hvilket samtidig betyder, at Lolland Kommune har landets absolut højeste udgiftsbehov.

Efter udligningsreformen opgøres det socioøkonomiske udgiftsbehov på baggrund af atten forskellige kriterier, hvor eksempelvis kriterierne 20 til 59-årige uden beskæftigelse; 24 til 49-årige uden erhvervsuddannelse samt almene familieboliger vægter tungest med henholdsvis 19, 13 og 12 procent.

I beregningen af kommunernes socioøkonomiske udgiftsbehov opgøres samtidig kommunernes socioøkonomiske indeks, der er en samlet vægtning af de atten kriterier. Det socioøkonomiske indeks er et udtryk for, hvor udfordret en kommune er i forhold til socioøkonomi. Hvis en kommunes socioøkonomiske indeks opgøres til en værdi over

100, betyder det, at kommunen har et større socioøkonomisk udgiftsbehov end landsgennemsnittet.

Lolland Kommunes socioøkonomiske indeks blev i 2024 opgjort til 162,6 - hvilket er det næsthøjeste på landsplan.

REGNSKABSRESULTAT

Resultat i alt

Det samlede regnskabsresultat viser et underskud på 49,8 mio. kr. efter renter og anlægsudgifter, hvilket er væsentligt mindre end det korrigerede, budgetterede underskud på 256,9 mio. kr. Forskellen skyldes dels lavere anlægsudgifter og dels færre udgifter til service end forventet.

De samlede indtægter udgør 4.075,1 mio. kr. Det er færre indtægter end i det oprindelige budget på 4.120,2 mio. kr., men en anelse flere end forudsat ved den seneste budgetopfølgning.

Driftsudgifterne endte på 3.947,2 mio. kr., hvilket er væsentligt færre udgifter end i både det oprindelige og det

korrigerede budget. Det betyder, at der er blevet brugt færre penge på driften end planlagt. Hovedparten - svarende til 72,7 mio. kr. - af mindreforbruget set i forhold til det korrigerede budget for året vedrører serviceudgifterne, hvoraf de 68,2 mio. kr. forventes overført til 2025. De største faktiske mindreforbrug ligger på Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Social- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Anlægsudgifterne udgør i regnskabet 162,5 mio. kr. Det er det højeste niveau i de seneste 10 år. Forbruget er dog lavere end det korrigerede budget på 278,1 mio. kr. Afvigelsen skyldes, at flere anlægsprojekter enten ikke blev igangsat eller ikke færdiggjort i 2024.

Foto: Branderslev Kirke - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe

REGNSKABSOPGØRELSE

Beløb i mio. kr.

	Oprindeligt Budget	Korrigeret Budget	Regnskab 2024	Regnskab 2023	Budget 2025
Indtægter					
Skatter	-2.110,7	-2.045,4	-2.047,1	-1.985,2	-2.213,6
Tilskud og udligning	-2.009,5	-2.025,2	-2.028,0	-2.001,0	-2.070,5
Indtægter i alt	-4.120,2	-4.070,6	-4.075,1	-3.986,2	-4.284,1
Driftsvirksomhed					
Klima, Teknik og Miljø	164,2	183,4	179,3	162,9	165,7
Fritid, Kultur og Folkesundhed	77,1	86,5	78,6	73,8	77,5
Børn og Skole	867,8	881,5	878,2	821,8	909,7
Ældre, Omsorg og Sundhed	895,4	879,3	890,4	868,5	927,6
Social og Arbejdsmarked	1.551,0	1.538,0	1.508,8	1.478,3	1.619,9
Økonomi og Erhverv	440,7	463,3	412,0	382,8	461,0
Driftsvirksomhed i alt	3.996,2	4.032,1	3.947,2	3.788,1	4.161,5
Driftsresultat før renter	-124,0	-38,5	-127,9	-198,1	-122,6
Renter	15,6	17,4	15,2	9,3	12,8
Primært driftsresultat	-108,4	-21,2	-112,7	-188,8	-109,8
Anlægsvirksomhed i alt	91,9	278,1	162,5	41,5	120,3
Resultat i alt	-16,5	256,9	49,8	-147,3	10,5
Finansieringsoversigt					
Resultat ifølge ovenstående	-16,5	256,9	49,8	-147,3	10,5
Afdrag på lån	111,8	106,5	106,9	117,0	112,5
Optagne lån	-49,2	-103,1	-103,1	-9,2	-90,5
Kursreguleringer	0,0	0,0	-5,0	-4,7	0,0
Balanceforskydninger	-0,7	6,8	-31,2	31,0	-0,8
Ændring af likvide aktiver i alt	45,4	267,2	17,4	-13,2	31,7

Generelt i regnskabet angives kommunens udgifter som positive tal, mens kommunens indtægter angives som negative tal.

Foto: Vindeby Mølles sidste vinge påsættes - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe.

FORVENTNINGER TIL REGNSKABET

Forventninger i budgetopfølgningerne til regnskabsresultatet.

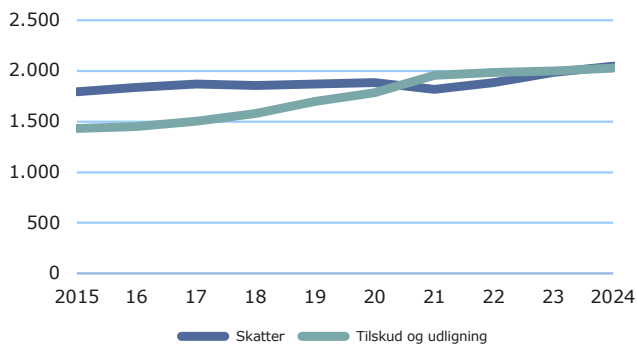
Beløb i mio. kr.

	Oprindeligt Budget	Forventet regnskab 29.02.24	Forventet regnskab 30.04.24	Forventet regnskab 30.06.24	Forventet regnskab 30.09.24	Regnskab
Indtægter						
Skatter	-2.110,7	-2.109,6	-2.109,6	-2.109,6	-2.045,3	-2.047,1
Tilskud og udligning	-2.009,5	-2.009,5	-2.005,6	-2.025,2	-2.025,2	-2.028,0
Indtægter i alt	-4.120,2	-4.119,2	-4.115,3	-4.134,9	-4.070,6	-4.075,1
Driftsvirksomhed						
Klima, Teknik og Miljø	164,2	170,9	172,5	173,8	177,1	179,3
Fritid, Kultur og Folkesundhed	77,1	77,1	77,3	76,8	79,4	78,6
Børn og Skole	867,8	866,1	883,4	888,5	881,0	878,2
Ældre, Omsorg og Sundhed	895,4	881,0	876,3	879,6	884,6	890,4
Social og Arbejdsmarked	1.551,0	1.536,4	1.535,8	1.538,6	1.536,8	1.508,8
Økonomi og Erhverv	440,7	450,6	449,6	435,4	427,0	412,0
Driftsvirksomhed i alt	3.996,2	3.982,1	3.994,9	3.992,7	3.985,9	3.947,2
Driftsresultat før renter	-124,0	-137,1	-120,3	-142,1	-84,7	-127,9
Renter	15,6	15,6	15,6	15,8	17,4	15,2
Primært driftsresultat	-108,4	-121,5	-104,7	-126,3	-67,3	-112,7
Anlægsvirksomhed i alt	91,9	113,2	189,5	210,8	197,2	162,5
Resultat i alt	-16,5	-8,3	84,8	84,5	129,9	49,8
Finansieringsoversigt						
Resultat ifølge ovenstående	-16,5	-8,3	84,8	84,5	129,9	49,8
Afdrag på lån	111,8	109,4	109,4	106,5	106,5	106,9
Optagne lån	-49,2	-52,3	-33,6	-33,6	-103,1	-103,1
Kursreguleringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0
Balanceforskydninger	-0,7	-0,7	6,8	6,8	6,8	-31,2
Ændringer af likvide aktiver i alt	45,4	48,1	167,4	164,2	140,1	17,4

Indtægter

Lolland Kommunes indtægter fra skatter, tilskud og udligning udgør 4.075,1 mio. kr. i 2024. Sammenlignet med 2023 er der tale om en indtægtsstigning på 88,9 mio. kr. Indtægterne fra tilskud og udligning er steget med 27 mio. kr., mens skatteindtægterne er steget med 61,9 mio. kr.

Indtægter (mio. kr.)

Oprindeligt var der budgetteret med indtægter fra tilskud og udligning på 2.009,5 mio. kr. Regnskabsresultatet viser en merindtægt på 18,5 mio. kr., hvilket hovedsageligt skyldes en positiv midtvejsregulering på 12,6 mio. kr. på grund af ændret pris- og lønskøn samt øgede udgifter til ukrainske fordrevne.

I forhold til skatteindtægter var der oprindeligt budgetteret med 2.110,7 mio. kr. Regnskabsresultatet viser en mindreindtægt på 63,6 mio. kr. Det skyldes navnlig, at Lolland Kommune har tilbagebetalt efterregulerede ejendomsskatter for 64,3 mio. kr.

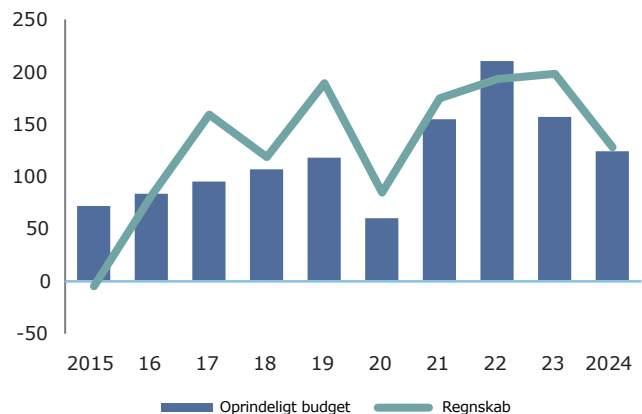
Kommunens skatteindtægter samt indtægter fra tilskuds- og udligningsordningen udgør kommunens samlede indtægtsgrundlag. Byrådet valgte - i forhold til indtægtsgrundlaget for 2024 - at selvbudgettere med det statsgaranterede udskrivningsgrundlag som følge af den store usikkerhed, Økonomisk Redegørelse fra august 2023 medførte for kommunernes udskrivningsgrundlag. Det betyder, at Lolland Kommune i 2027 vil blive efterreguleret i henhold til de endelige opgjorte skattedata for 2024. Ved udgangen af 2024 ser valget af selvbudgettering fornuftigt ud, idet en prognose fra konsulenthuset "DataProces" viser, at Lolland Kommune kan forvente en positiv efterregulering i omegnen af 14 mio. kr. i 2027. Det skal dog understreges, at der er tale om en prognose, hvorfor den endelige efterregulering kan afvige herfra.

Udover efterreguleringen i 2027 som følge af selvbudgettering er der desuden årligt en midtvejsregulering af tilskud og udligning, hvor bloktilskuddet bliver reguleret i forhold til ny lovgivning og nye skøn for kommunernes udgifter i indeværende år. I 2024 betød det for Lolland Kommune en positiv midtvejsregulering på 12,6 mio. kr., der primært dækker over ændret pris- og lønskøn samt øget udgifter til ukrainske fordrevne.

Driftsvirksomhed

Lolland Kommunes driftsresultat før renter viser et overskud på 127,9 mio. kr. I forhold til driftsresultatet for 2023 er det et fald på 70,2 mio. kr. Faldet skyldes hovedsageligt en stigning i driftsudgifterne på 159 mio. kr., mens indtægtsgrundlaget kun er steget med 89 mio. kr.

Driftsresultat før renter (mio. kr.)

Da byrådet vedtog budgettet for 2024, var det med en forventning om, at kommunens driftsresultat før renter ville vise et overskud på 124 mio. kr. Det endelige regnskab viser et overskud på 127,9 mio. kr., og det er således 3,9 mio. kr. større end det budgetterede for 2024.

Driftsudgifterne i regnskab 2024 udgør 3.947,2 mio. kr. Det er 49 mio. kr. (eller 1,2 procent) lavere end de vurderede driftsudgifter i det oprindelige budget.

Den største absolutte afvigelse er på Social- og Arbejdsmarkedsudvalget, hvor regnskabet viser mindreudgifter på 42,2 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. Det svarer til en afvigelse på 2,7 procent. Størstedelen af mindreudgifterne er overførselsudgifter - i alt 25,7 mio. kr.

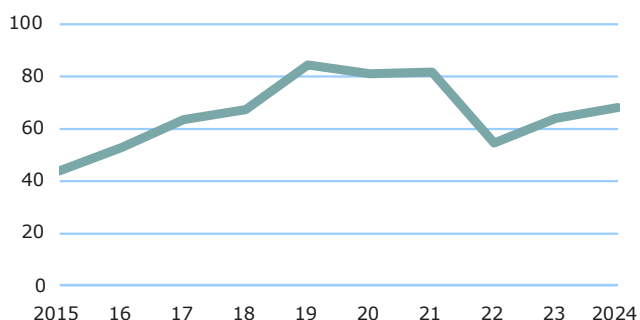
Økonomi- og Erhvervsudvalget har tilsvarende et væsentligt mindreforbrug på i alt 28,7 mio. kr. sammenholdt med

det vedtagne budget. Afvigelsen svarer i procent til 6,5. Den kan imidlertid stort set tilskrives en bevillingsreserve på 27 mio. kr., der var afsat i det oprindelige budget.

De øvrige udvalg har afvigelser fra mindreforbrug på 5 mio. kr. til merforbrug på godt 15 mio. kr. Merforbruget på 15 mio. kr. (eller 9,2 procent) er på Klima-, Teknik- og Miljøudvalget og skyldes navnlig færgedrift.

Der forventes driftsoverførsler til 2025 på 68,2 mio. kr., hvilket er 4,1 mio. kr. mere end sidste års driftsoverførsler på 64,1 mio. kr. Driftsoverførslerne skal ses i sammenhæng med et restbudget for serviceudgifterne på 72,7 mio. kr. og et restbudget på de samlede driftsudgifter på 84,9 mio. kr.

Driftsoverførsler (mio. kr.)

Ved udgangen af 3. kvartal forventede udvalgene samlet set at overføre et mindreforbrug på 46 mio. kr. til 2025. Der er således en forskel på godt 22 mio. kr. imellem de forventede overførsler og de faktiske forslag til overførsler. De største afvigelser er på Økonomi- og Erhvervsudvalgets og på Ældre-, Omsorg- og Sundhedsvalgets områder, hvor de faktiske anmodninger om overførsel til 2025 er forøget med henholdsvis 7,8 mio. kr. og 6,2 mio. kr. i forhold til skønnene i budgetopfølgningen ultimo september.

Serviceudgifter

Ifølge budgetloven medfører overskridelse af den samlede serviceramme sanktioner for kommunerne under ét. Serviceudgifterne er defineret som de samlede nettodriftsudgifter fratrasket nettodriftsudgifterne på øvrig drift herunder fx overførselsudgifter, såsom førtidspensioner og sygedagpenge, og medfinansiering af sundhedsvæsenet.

Lolland Kommunes andel af servicerammen svarede stort set til det oprindeligt vedtagne budget 2024 på de før definerede områder. Ved midtvejsreguleringen blev den tekniske serviceramme justeret, sådan at kommunens serviceramme i 2024 udgjorde 2.744 mio. kr.

Regnskab 2024 viser, at kommunens serviceudgifter kan opgøres til 2.709,4 mio. kr., hvilket er 34,6 mio. kr. under servicerammen.

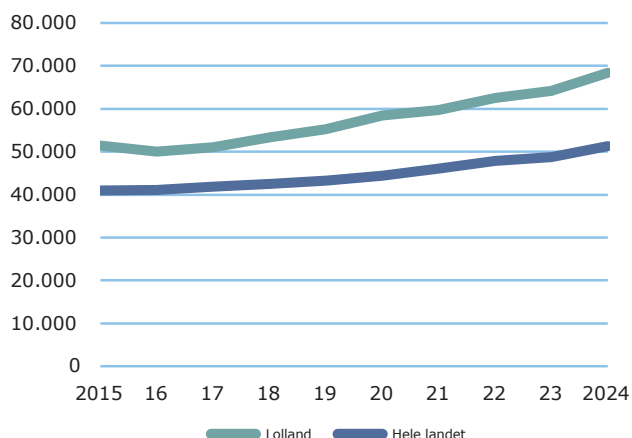
Kommunerne vil blive sanktioneret, hvis de under ét overskrider den samlede serviceramme. 60 procent af sanktionen vil blive udmøntet på de kommuner, der overskrider egen serviceramme, mens de resterende 40 procent vil blive udmøntet kollektivt på alle kommuner.

Den seneste prognose fra Kommunernes Landsforening siger, at den samlede serviceramme vil blive overholdt på landsplan.

Grafen med serviceudgifterne pr. indbygger viser, at Lolland Kommunes serviceudgifter ligger væsentligt over landsgennemsnittet. Den illustrerer også, at forskellen mellem Lolland Kommune og landsgennemsnittet er forøget de seneste otte år. For 2024 er landstallet baseret på de budgetterede serviceudgifter, da de endelige regnskabstal endnu ikke foreligger.

De stigende serviceudgifter pr. borger i Lolland Kommune skyldes blandt andet stigende udgifter på områderne socialpsykiatri, børn og unge med særlige behov samt skole- og dagtilbudsområdet. Samtidig er det faldende folketal også en medvirkende årsag til de stigende serviceudgifter pr. indbygger.

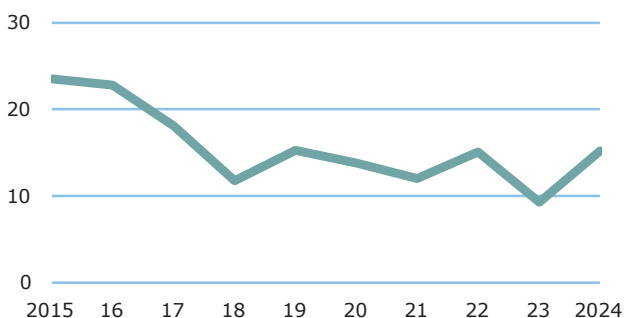
Serviceudgifter pr. indbygger (kr.)

Renter

Renteudgifterne er 0,4 mio. kr. lavere end oprindeligt budgetteret. Tilbagebetaling af renter på ejendomsskatter har udgjort cirka 5 mio. kr., der ikke var budgetlagt. Når der alligevel har været en mindreudgift, skyldes det merindtægter på kursgevinster og renter samt et mindre lånoptag end planlagt.

Renter (mio. kr.)

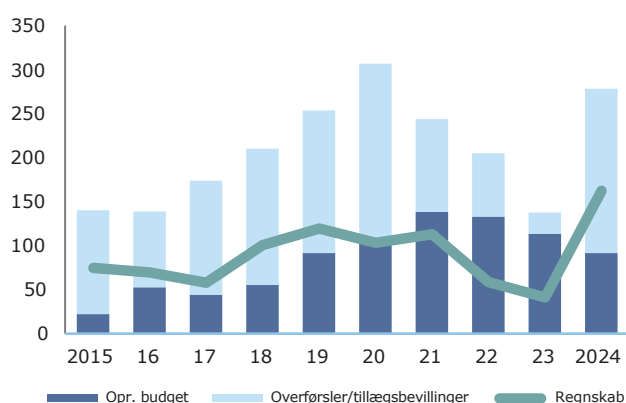
Anlægsvirksomhed

Lolland Kommune har i løbet af 2024 investeret samlet set 162,5 mio. kr. på anlægssiden. Det er 70,6 mio. kr. mere end i oprindeligt budget. Anlægsudgifterne er samtidig 121 mio. kr. højere end anlægsudgifterne i 2023.

Anlægsudgifterne er især anvendt til køb af grunde til erhvervsudvikling, ny daginstitution og byudvikling, herunder både forskønnelse af byer samt nedrivning af slidte ejendomme.

En del anlægsarbejder blev ikke færdiggjort i 2024, hvorfor der overføres anlægsbevillinger på samlet 109 mio. kr. til 2025.

Anlægsudgifter (mio. kr.)

Det ses af grafen over anlægsudgifter, at Lolland Kommune generelt afholder færre udgifter end det korrigerede budget og konsekvent har store overførsler mellem årene.

Anlægsrammen

Anlægsrammen svarer til de oprindeligt budgetterede bruttoanlægsudgifter på 124 mio. kr. Med afholdte bruttoanlægsudgifter på 183 mio. kr. ligger kommunen over den vedtagne anlægsramme med 59 mio. kr.

Finansielle poster

Der er optaget lån for 103,1 mio. kr., og afdrag på lån udgør 106,9 mio. kr. Afdragene er faldet med 10,1 mio. kr. i forhold til sidste år, og den væsentligste årsag hertil er indfrielse af lån i 2023 vedrørende Møllecenteret, der er nedlagt som ældrebolig. Hvis man ser bort fra den ekstraordinære indfrielse, er afdragene steget 3 mio. kr. siden sidste år.

Balanceforskydninger

Balanceforskydninger er årets stigning og/eller fald i kommunens tilgodehavender og kortfristet gæld.

De kortfristede tilgodehavender og gæld er blot et øjebliksbillede ultimo året og er for så vidt ikke interessante i forhold til kommunens gennemsnitlige kassebeholdning.

De langfristede tilgodehavender har derimod påvirkning. En af de væsentligste årsager til en kassetilførsel på 31,2 mio. kr. er indbetaling af tidligere udlånte indefrosne ejendomsskatter på 23 mio. kr., der er et langfristet tilgodehavende.

Likviditet

Gennemsnitslikviditeten opgjort efter kassekreditreglen (gennemsnittet af de seneste 365 dages kassebeholdning) udgjorde ved udgangen af 2024 knap 140 mio. kr., hvilket er godt en mio. kr. mere end ved udgangen af 2023.

I årets første ni måneder steg gennemsnitslikviditeten med godt 23 mio. kr., sådan at den ultimo september udgjorde 161,4 mio. kr. Herefter, i fjerde kvartal 2024, faldt gennemsnitslikviditeten igen nu med godt 22 mio. kr. og endte på knap 140 mio. kr. ved årets udgang.

Når gennemsnitslikviditeten i årets første tre kvartaler voksede med godt 23 mio. kr., skyldes det hovedsageligt, at Lolland Kommune i 2023 blev positivt midtvejsreguleret med 54,5 mio. kr. Udbetaling af midtvejsregulering sker altid i fjerde kvartal, hvorfor likviditetsforøgelsen først har

virksomhed på gennemsnitslikviditeten det efterfølgende år. Samtidig optog kommunen lån på 33,6 mio. kr. i slutningen af marts måned 2024, hvilket også har været med til at styrke gennemsnitslikviditeten.

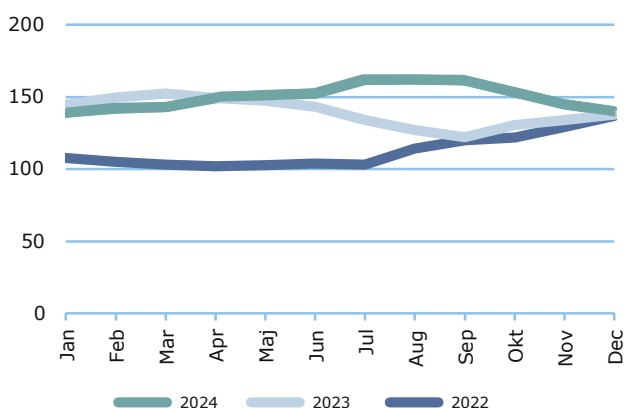
Når gennemsnitslikviditeten, trods de to likviditetstilførsler, alligevel begynder at aftage i fjerde kvartal, hænger det blandt andet sammen med, at Lolland Kommune ad flere omgange siden april har tilbagebetalt i alt 64,3 mio. kr. i efterregulerede ejendomsskatter.

Det er forventningen, at der i første halvår af 2025 vil ske yderligere tilbagebetaling af efterreguleret ejendomsskat. Af samme grund har Lolland Kommune i starten af november 2024 optaget ekstra lån for i alt 69,5 mio. kr. Da lånoptaget ligger så sent på året, vil det først have indvirkning på gennemsnitslikviditeten i 2025.

Når gennemsnitslikviditeten stort set falder med det samme beløb i fjerde kvartal, som den steg med i de tre første kvartaler, demonstrerer det tydeligt Lolland Kommunes økonomiske situation. Kommunen er særdeles afhængig af "ekstraordinær" likviditetstilførsel som eksempelvis lånoptagelse eller positiv midtvejsregulering. Uden ekstra likviditetstilførsel kan Lolland Kommune på sigt ikke opretholde en positiv gennemsnitslikviditet.

Udviklingen i den gennemsnitlige likviditet fremgår af grafen med den årlige likviditetsudvikling fra 2022 til 2024.

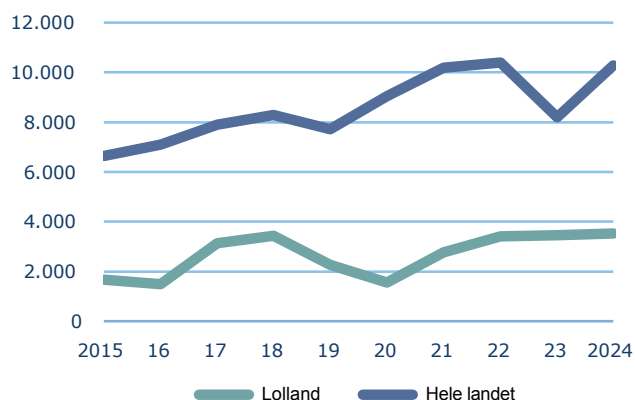
Årlig udvikling i gennemsnitslikviditet (mio. kr.)

Nedenstående graf viser de seneste ti års udvikling i Lolland Kommunes gennemsnitslikviditet målt pr. indbygger sammenholdt med gennemsnitslikviditeten på landsplan.

Som det tydeligt fremgår af grafen, har gennemsnitslikviditeten pr. indbygger i Lolland Kommune ligget markant under den landsgennemsnitlige gennemsnitslikviditet i hele perioden. Faktisk har gabet mellem den gennemsnitlige likviditet i Lolland Kommune og på landsplan ikke været under 4.700 kr. på noget tidspunkt. Af samme årsag er Lolland Kommune den kommune med lavest gennemsnitslikviditet målt pr. indbygger over de seneste ti år.

Gennemsnitslikviditet pr. indbygger (mio. kr.)

Kassebeholdningen var negativ med 17,2 mio. kr. ved udgangen af 2024 og er faldet med 17,4 mio. kr. siden ultimo 2023.

Langfristet gæld

Ved udgangen af 2024 udgør Lolland Kommunes samlede langfristede gæld 1.048,7 mio. kr. Heraf er 68,4 mio. kr. lån til ældreboliger, 121,2 mio. kr. lån til indefrosne feriepenge og 24,2 mio. kr. restgæld på kommunens leasingportefølje. Lolland Kommunes låneportefølje er overvejende i lån med fast rente og i danske kroner. Den valgte strategi for fastrentelån er i overensstemmelse med Lolland Kommunes finansielle strategi.

Udviklingen i den langfristede gæld de sidste to år fremgår af tabellen.

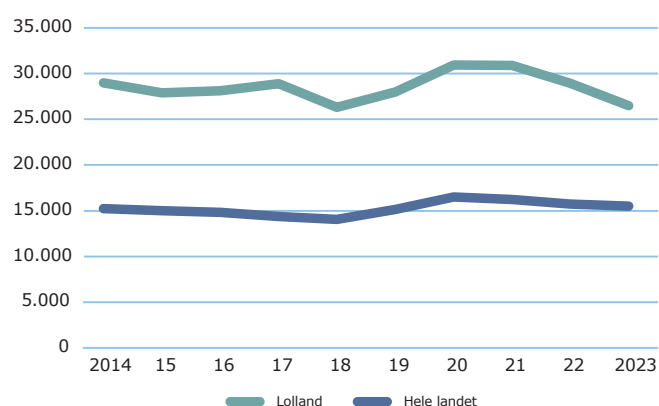
LANGFRISTET GÆLD (mio. kr.)	2024	2023
Langfristet gæld primo	1.053,5	1.155,5
Afdrag på lån	-106,9	-117,0
Lånoptagelse	103,1	9,2
Øvrig langfristet gæld	-1,0	1,9
Langfristet gæld ultimo	1.048,7	1.049,6
Langfristet gæld pr. indbygger	26.462 kr.	26.291 kr.

Den langfristede gæld er faldet med 0,9 mio. kr. i forhold til ultimo 2023, hvor den udgjorde 1.049,6 mio. kr.

Lolland Kommunes gæld pr. indbygger er - på grund af faldende indbyggertal - forøget med 171 kr. og udgør i slutningen af året 26.462 kr.

Udviklingen i den langfristede gæld de sidste ti år fremgår af diagrammet over gælden pr. indbygger. Grafen viser, at Lolland Kommunes langfristede gæld pr. indbygger i perioden har været næsten dobbelt så stor som gennemsnittet for hele landet, med men faldende tendens de seneste par år. Tallene går til og med 2023, idet de endelige tal for hele landet ikke er tilgængelige på nuværende tidspunkt.

Langfristet gæld pr. indbygger (kr.)

Som det fremgår af nedenstående graf, har kommunens afdrag på lån været konstant stigende de seneste ti år. I 2024 blev der afdraget hele 107 mio. kr.

Afdragsbyrden er med til at indskrænke kommunens økonomiske råderum.

Afdrag på lån (mio. kr.)

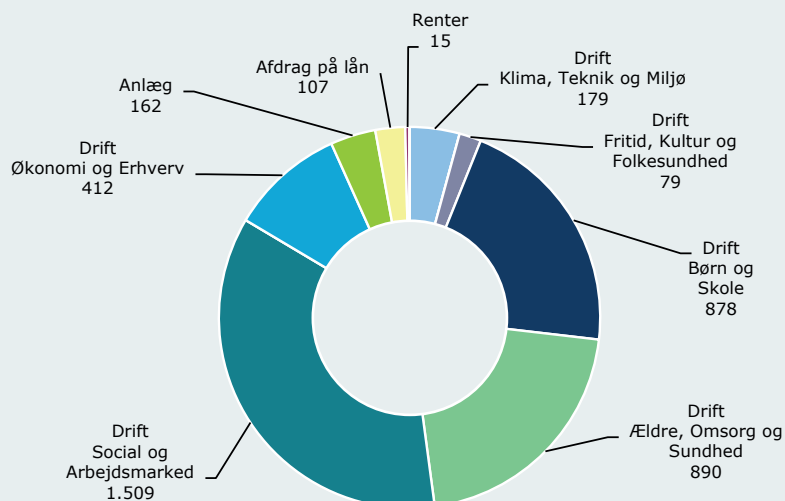

Kautions- og garantiforpligtelser

Lolland Kommunes samlede kautions- og garantiforpligtelser udgør 1.662,7 mio. kr., et fald på 219,1 mio. kr. i forhold til året før. Der har ikke været udløst garantiforpligtelser med væsentlige tab for Lolland Kommune i en lang årrække.

HVAD BRUGES PENGENE TIL?

(mio. kr.)

HVOR KOMMER PENGENE FRA?

(mio. kr.)

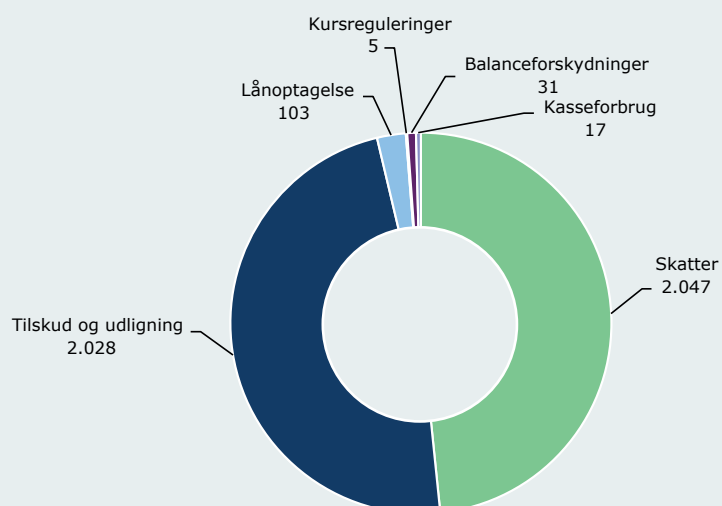
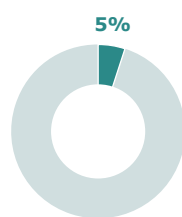

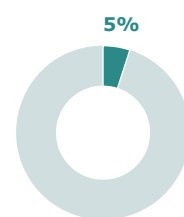
Foto: Gasledning nedgraves - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe

KLIMA-, TEKNIK- OG MILJØUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	164,2	36,6
Tillægsbevillinger	19,2	24,8
Korrigeret budget	183,4	61,4
Regnskab	179,3	17,9
Forbrugsprocent	98	29

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

Udvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på det tekniske område samt på klima- og miljøområdet. Under udvalget budgetlægges natur- og miljøbeskyttelse, busdrift, færgefart, LF Airport, erhvervshavne, lystbådehavne samt veje og grønne områder.

På udvalgets område har der været et samlet merforbrug på driften på godt 15 mio. kr. sammenholdt med det oprindelige budget. Merforbruget kan især henføres til færgedriften og veje og grønne områder. Færgedriften har blandt andet været udfordret af forskydninger i implementering af færgestrategien.

Målsætninger 2024

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2024	RESULTAT	KOMMENTARER
Jævnfør den Grønne Erhvervspolitik ønsker Lolland Kommune at omsætte den styrkeposition, som kommunen har indenfor vedvarende energi til vækst og arbejdspladser Ét af grebene er nedsættelse af en Grøn Tænketaank, der skal rådgive og inspirere den politiske ledelse om mulige fremtidige satsninger.	At tænketanken medvirker til at bygge bro mellem de forskellige parter, sikrer videndeling om de vigtigste tendenser, synliggør Lolland Kommunes rammer overfor beslutningstagere og medvirker til at skabe lokal opbakning.	Der udarbejdes en midtvejsevaluering af Den grønne Tænketaank med anbefalinger til tænketankens fremtidige virke.		Evalueringen er gennemført. Tænketanken er blevet nedlagt, og aktiviteterne videreføres i anden form blandt andet ved åbent borgermøde i 2025.
Alle kommuner i Danmark oplever i øjeblikket en stigning i antallet af byggeansøgninger og deraf en stigning i sagsbehandlingstiden. De nye ejendomsvurderinger og ændringer i BBR-registret øger sagsmængden yderligere. I forbindelse med fyrtårnet 'Kommune i ny virkelighed' sættes fokus på byggesagsområdet for at afsøge mulighederne for en hurtigere, mere smidig og tidssvarende service.	Der gennemføres en ekstern analyse af byggesagsområdet med henblik på at komme med anbefalinger til justering af sagsgange med videre.	At der foreligger anbefalinger til justering af den fremadrettede praksis. At der i Klima-, Teknik- og Miljøudvalget i 2024 er truffet beslutning om tiltag, der sikrer hurtigere, mere smidig og mere tidssvarende service.		Analysen er gennemført, og der er ændret i procedurer. Der er opnået en markant afkortning af sagsbehandlingstiden.
Lolland Forsynings ejerstrategi er nogle år gammel og bør derfor opdateres, så den afspejler kommunens satsning på Grøn Erhvervspolitik, turisme og bosætning.	At ejerstrategien tilpasses situationen på forsyningsområdet anno 2024.	Der foreligger udkast til ny ejerstrategi til godkendelse senest i 2. kvartal 2024.		Der er vedtaget ny ejerstrategi.

Miljø og planlægning

Planlægning

Lolland Kommune har i 2024 arbejdet med de indledende træk til etablering af et stort turismeområde på det nye forland vest for Rødbyhavn samt et stort erhvervsområde bag tunnelementfabrikken ved Rødbyhavn. Kommunen har fået flere positive tilkendegivelser fra regeringen og fra flere udenlandske investorer og virksomheder.

Forslag til ny kommuneplan er udarbejdet og vil blive sendt i høring i 2025. I forslaget til ny kommuneplan indgår fx strategi for landsbyplanlægning, ny detailhandelsanalyse, nye boligområder og udlæg af nyt stort erhvervsområde bag tunnelementfabrikken i Rødbyhavn.

Kommuneplanforslaget afspejler således, at der fortsat er høj udviklingsaktivitet i Lolland Kommune, og at der er i løbet af 2024 blandt andet er arbejdet med lokalplaner for områder til boliger, sommerhuse, erhverv, detailhandel og solcelleanlæg. Der har i den forbindelse været afholdt en række borgermøder.

En vigtig del af planarbejdet består også af møder med virksomheder, der ønsker at etablere sig og være en del af den grønne omstilling på Lolland og særligt i Stensøområdet ved Nakskov.

I relation til dialogen med virksomheder og borgere har de to ekstra årsværk, der blev bevilget fra og med budget 2024, været afgørende for, at Teknik- og Miljømyndigheden kan følge med den øgede efterspørgsel på planlæg-

ning, forhåndsdialog og tilladelse til virksomhedsudvidelser og nyetableringer samt andre opgaver i relation til klima og grøn energiproduktion.

Miljø og forsyning

Forslag til ny spildevandsplan var i 2024 i offentlig høring og blev endeligt vedtaget af byrådet i november måned. Endvidere er der et fortsat højt antal ansøgninger om spildevandstilladelser og miljøgodkendelser og dialog med potentielle ansøgere.

Der er vedtaget ny ejerstrategi for Lolland Forsyning og udarbejdet ny varmemforsyningsplan, der forventes forelagt til politisk behandling i starten af 2025.

I forhold til drikkevandsforsyning er indsatsen for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) blevet påbegyndt og forventes yderligere intensiveret i 2025.

Håndtering af asbest i byggeaffald (primært tagplader) har fyldt en del i 2024, og der har generelt været et ekstraordinært pres på sagsområdet jord og byggeaffald blandt andet afledt af DR's TV-udsendelse "Den Sorte Svane". Dette forventes at fortsætte i 2025.

BBR og byggesagsbehandling

Nye ejendomsvurderinger har medført forøget aktivitet for ejendomme med fejlbehæftede BBR-oplysninger. Det har resulteret i en del lovliggørelsessager, rettelsers af varmekilder, sløjfning af olietanke, ændring af materialer med mere.

Der er foretaget en nærmere analyse af byggesagsområdet og ændret i en række procedurer, der har medført en væsentlig forbedring af byggesagsbehandlingstiden.

Natur

Der er i 2024 udarbejdet Grønt Danmarkskort og Natura 2000-handlingsplaner. I forhold til EU's habitatdirektiv er der påbegyndt en nærmere kortlægning af flagermus på Lolland.

Der er udarbejdet plejeplaner for de kommunale skove, så større skove beliggende i natura2000-områder kan opnå bedre biodiversitet og målopfyldelse i forhold til natura2000-handleplanens målsætninger.

Der er opstartet forprojekt på lavbundsprojekt ved Maribo Sønderø. Projektet kan medvirke til at sikre målopfyldelse af natura2000-planen, binde CO₂ og generelt løfte områdets biodiversitet.

Der har igennem året være løbende dialog om projektdvikling med de to store fonde, der har arealer i kommunen, om disse arealers udvikling af naturgenopretning. Det er en prioriteret opgave, da arealerne har stort naturpotentiale.

Det er forventningen, at en række af de naturforbedrende tiltag også vil smitte positivt af på især den sydlige del af kommunens attraktivitet i forhold til at tiltrække turister til området i fremtiden.

Skadedyrsbekæmpelse

Rottehandlingsplan 2023 til 2026 blev politisk vedtaget i januar 2024. Den praktiske del af rottebekæmpelsen udføres af park og vejområdet i Lolland Kommune. Når en borger henvender sig, er det Lolland Kommune, der foretager bekæmpelsen og vejleder borgeren om forebyggelse.

Staten har i 2024 foretaget en ændring i fastsættelsen af gebyr til rottebekæmpelse, der betyder, at erhverv ikke belastes så hårdt som før.

Klimatilpasning

Der har i 2024 fortsat været fokus på arbejdet med etablering af en højvandsport i Nakskov Havn for at sikre mod oversvømmelse, og der er opnået tilsagn om medfinansiering fra den statslige kystpulje. Desuden er der igangsat et samarbejde med Den europæiske Investeringsbank om teknisk og økonomisk gennemgang af højvandsporten og nærmere undersøgelser af finansieringsmulighederne.

Kollektiv trafik og havne

Busdrift

Trafikselskabet Movia varetager den kollektive trafik for Lolland Kommune, hvilket vil sige almindelig rutekørsel, flexture og skolekørsel.

Der er indgået kontrakt om almindelig rutekørsel med Movia fra juni 2021 og otte år frem.

I 2024 har den rådgivende ingeniørvirksomhed, Niras, udarbejdet en analyse af mulighederne for at effektivisere den kollektive trafik. Klima-, Teknik- og Miljøudvalget arbejder videre med de forskellige muligheder i 2025.

Lolland Færgefart

Færgefarten omfatter overfarterne til Askø, Fejø og Femø.

Byrådet vedtog i 2023 en færgestrategi, der indebærer erhvervelse af en ny, grøn elfærge og reduktion af driften i form af færre færger, ændrede ruter og færre afgang.

Det var et politisk ønske at påbegynde implementeringen så hurtigt som muligt, men det har ikke været muligt at opnå alle effektiviseringsgevinsterne i samme takt, som budgettet er reduceret, hvilket har resulteret i et merforbrug i 2024.

Der arbejdes videre med implementering af færgestrategien.

Erhvervshavne

Nakskov Havn og Rødbyhavn Trafikhavn har i 2024 haft en samlet omsætning på 20,4 mio. kr. og bidrager for perioden med et positivt driftsresultat på 8,3 mio. kr., hvilket er en fremgang siden 2023 og mere end budgetteret.

Det gode resultat er en afspejling af aktiviteterne omkring byggeriet af Femernforbindelsen, men også et pænt år for øvrige aktiviteter.

Fremtidsudsigterne for Nakskovvirksomhederne inden for vindindustri tegner efter store udvidelser af fabrikken godt. Der forventes god, men svingende aktivitet for udskibningerne begrundet i den betydelige om- og udbygning af Vestas, der er gennemført i 2024.

En ny havnestrategi med titlen "Lolland mod en ny fremtid", med betydelige udvidelsesplaner for primært Nakskov Havn, er politisk godkendt i januar sidste år.

Udvidelse og udretning af indsejlingen til Nakskov Havn er efter en udbudsrunde igangsat med opstart umiddelbart efter årsskiftet fra 2024 til 2025.

LOLLAND FÆRGEFART - OVERFØRSLER TIL OG FRA ØERNE					
ANTAL OVERFØRSLER	2024	2023	2022	2021	2020
Passagerer	243.249	245.280	255.516	288.960	287.705
Personbiler	123.493	117.857	122.762	132.083	123.948
Lastbiler	4.335	4.130	4.496	4.788	3.612
Busser	78	86	102	106	46

Tal fra Danmarks Statistik. I 2020 og 2021 har der været statslige tilskud (merpakke) til gratis overfart for gående og cyklister på grund af Covid19. Disse tilskud bortfaldt i 2022 og forklarer de faldende tal.

Foto: Forår, Søllested - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe.

ANTAL HAVNEANLØB I KOMMUNALE LYSTBÅDEHAVNE					
ANTAL HAVNEANLØB	2024	2023	2022	2021	2020
Askø	89	200	215	221	195
Fejøl (Dybvig)	1.365	1.364	1.231	1.449	1.413
Femøl	2.363	1.990	1.918	2.968	2.515
Gæstesejlere i alt	3.817	3.554	3.364	4.638	4.123

Lystbådehavne

Efter pandemiårene, hvor antallet af lystsejlere var særligt højt, har antallet af gæstesejlere stabiliseret sig og har endda været stigende i både 2023 og 2024 i forhold til 2022.

For at gøre havnene mere attraktive og forbedre brugeroplevelsen er der iværksat en række tiltag. Der er opsat betalingsautomater, hvilket får havnene til at fremstå mere professionelle. Desuden er der etableret et tankanlæg på Femøl, der har øget muligheden for selvbetjening, og der er opsat nye elstandere på kajerne i Dybvig på Fejøl og på Femøl. Derudover er der gennemført forskellige renoveringsprojekter i havnene.

Udover lystsejlerne drager turister i autocampere også fordel af havnenes faciliteter. På Femøl er der registreret 14 overnatninger, mens der i Dybvig på Fejøl har været 52 overnatninger.

Veje og grønne områder

I 2010 blev der indgået en funktionskontrakt for vedligeholdelse af 400 km asfaltveje, der udløber i sommeren 2025. Herefter vil hele budgettet for området være til fri disposition, hvilket giver større fleksibilitet til at planlægge hvilke veje, der skal udbedres.

Efter budgetforliget for 2024 har der været fokus på implementering af besparelser, der har påvirket borgere, foreningsliv og medarbejdere, da serviceniveauet ikke har kunnet opretholdes. Besparelserne er endnu ikke fuldt implementeret og fortsætter i 2025.

Områdefornyelsen i Rødbyhavn blev afsluttet midt i 2024, og først nu er der mulighed for at igangsætte områdefornyelsen i Rødby. Der er udarbejdet en plan for arbejdet, der har strakt sig over 2024 og fortsætter i 2025.

Skadedyrsbekæmpelse

2024 har sat rekord for rotteaktivitet. Skadedyrsbekæmpelsen er hjemtaget samtidig med, at der er lavet ny skærpet lovgivning på området. Indsatsen har vist sig at være henimod dobbelt så omfangsrig som forventet begrundet i den nye lovgivning og omfanget af rotter.

Afvanding

Året startede med ekstrem megen nedbør den første uge, hvilket fortsatte og efterlod store spor resten af året. Rør-lagte vandløb og afvandinger fra vejene har været under enormt pres og har krævet en særdeles stor indsats både ressourcemæssigt og økonomisk.

Der er stort behov for at udbedre afvandingsforholdene fra både veje og rør-lagte vandløb, og det vil fortsat være et fokusområde i 2025.

Offentlige toiletter

Der er gennemført en kortlægning af de offentlige toiletter. Resultatet af kortlægningen, og en dertil afsat pulje til toiletstrategien, har givet mulighed for at få automatik-låse (SMS-låse) på en del toiletter. Resultatet er længere åbningstider og forbedret service til borgerne. Der er desuden investeret i nye toiletforhold på Kragenæs Havn til betjening af havnens brugere og gæster til Dodekalitten.

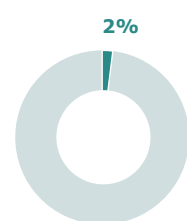

Foto: Træskibstræf i Nakskov – Henning Nørgaard Pedersen, Nakskov Fotografgruppe.

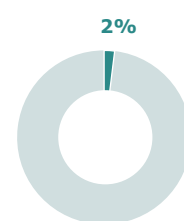
FRITIDS-, KULTUR- OG FOLKESUNDHEDSUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	77,1	2,2
Tillægsbevillinger	9,5	6,5
Korrigeret budget	86,5	8,7
Regnskab	78,6	3,4
Forbrugsprocent	91	39

Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget har ansvar for kommunens aktiviteter på kultur-, idræts-, folkeoplysnings- og folkesundhedsområdet. Her budgetlægges udgifter til biblioteker, musikskole, biografer, teatervirksomhed, musik- og kulturarrangementer, voksenundervisning, frivilligt foreningsarbejde, lokaletilskud i henhold til folkeoplysningsloven, idræts- og svømmehaller, museer, forsamlings- og kulturhuse og folkesundhed.

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

På udvalgets område har der i 2024 været et lille merforbrug på 1,5 mio. kr. sammenlignet med det vedtagne budget.

Målsætninger 2024

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2024	RESULTAT	KOMMENTARER
Implementering af fremtidens bibliotek og borgerservice.	Udarbejde en strategi for fremtidens bibliotek og borgerservice og efterfølgende implementering heraf.	Igangsætte arbejdet med udarbejdelse af en ny strategi for fremtidens bibliotek og borgerservice.		Processen initieres primo 2025.
Implementering af plan for den fremtidige halstruktur i Lolland Kommune.	Etablering af ny struktur - herunder ejerforhold for hallerne i Lolland Kommune.	Udarbejde ny struktur for hallerne i Lolland Kommune og udarbejde en tidsplan for implementeringen.		Processen er i gang og færdiggøres i 2025 sammen med facilitetsstrategien for haller og kulturhuse.
Videreudvikling af klyngesamarbejder.	Stabilisering og videreudvikling af landsbyklynger i Lolland Kommune.	Gennemførelse af konkrete initiativer og forankring af mere selvkvørende styregrupper i alle klyngerne.		Landsbyklyngerne blev nedlagt ved en politisk beslutning i midten af 2024. Ressourcerne stod ikke mål med de ønskede resultater.
Harmonisering af tilskud til kulturhusene.		Revidering af kriterierne for kulturhuse, der indarbejdes i de kommende driftstilskuds-aftaler.		Processen er i gang og færdiggøres i 2025 sammen med facilitetsstrategien for haller og kulturhuse.

Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget arbejder løbende med at skabe rammer for et aktivt foreningsliv, kulturelle initiativer og engagement i det lokale demokrati. Det arbejde foregår i en brydningstid. Den demografiske udvikling, ringe stand af mange bygninger og ændrede præferencer hos borgerne gør det åbenbart, at der skal tænkes nyt, hvis der skal skabes kvalitet og bæredygtige løsninger. I samarbejde med civilsamfund og kultur- og fritidsinstitutioner arbejder udvalget derfor på at finde fremtidssikrede løsninger.

Udvalget har haft de efterfølgende strategiske fokusområder i 2024.

Idræt og faciliteter

Lolland Kommune overtog pr. 1. januar 2024 Nakskov Idrætscenter, og gennem året er centrets tilbud og økonomiske rammer gradvist blevet tilpasset kommunens praksis. Denne proces vil fortsætte i 2025.

Hallerne i Lolland Kommune spiller en central rolle som fundament for kommunens idrætsfaciliteter. Der er dog behov for at tilpasse rammerne, så de afspejler nutidens idrætstendenser, befolkningssammensætning, behov for geografiske placeringer og den samlede bygningsmasse.

Som led i en omfattende analyse af hallerne blev der i 2024 afholdt borgermøder, og input fra borgerne tilsammen med data om hallernes brug, økonomi og bygningsstand blev præsenteret for udvalget.

Resultaterne fra analysen og erfaringerne herfra vil indgå i det videre arbejde med at udvikle en facilitetsstrategi for kommunens haller og kulturhuse. Strategien skal skabe en klar retning for udviklingen og den fremtidige drift af faciliteterne.

Kulturområdet

Flere aftaler på kulturområdet er genforhandlet i 2024, og det betyder kunst og kultur af høj kvalitet til Lolland

Kommunes borgere. Det gælder blandt andet aftaler med Nørregadeteatret og Ensemble Storstrøm samt kulturaf-talen mellem kommunerne i Region Storstrøm, der består af Lolland, Guldborgsund, Vordingborg, Næstved, Faxe og Stevn kommuner.

Med kunst og kultur som drivkraft til dannelse, trivsel og sundhed i samfundet udvikles aktiviteter indenfor filmpro-duktion, scenekunst, design, musik og ungdomsfestivaler.

Film og musik har også været i fokus på Lolland Musiksko-le, hvor et projekt, der delvist blev finansieret af Kultur-region Storstrøm, havde inkluderet forløb på folkesko-lerne. Her arbejdede eleverne med produktion af egne film og fik indsigt i samspillet mellem lyd og billeder, og hvordan musik og lyd kan løfte visuelle fortællinger.

Puljemidler

Fritid-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget har i årets løb uddelt mange puljemidler til musik, kunst, events og børnekultur.

I 2024 er fra puljen ”Det gode liv på Lolland” ydet tilskud til udsatte børn og unges deltagelse i idrætsaktiviteter i form af kontingent, idrætsudstyr og bidrag til deltagelse i træningsture og lejrskole.

Foruden at understøtte børns og unges deltagelse i foreningslivets fællesskaber har Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget også ydet tilskud fra puljen til et indendørs golfcenter, et udendørs fitnessanlæg, en sauna ved Maribosøerne og til motionsløb, skovkoncert og børnecykeløb.

Ny Sundhedspolitik

Udvalget er i 2024 kommet i mål med en ny sundhedspo-litik.

I den inddragende proces med råd og øvrige udvalg er følgende temaer blevet omdrejningspunkterne i politikken

- foreningsliv – fællesskab, aktivitet og bevægelse
- eksisterende tilbud – synliggørelse, kommunikation og formidling
- mental trivsel og fællesskaber
- strukturer og rammer
- kost og ernæring – sunde valg
- sundhedsområdet og sundhedsvæsenet – bedre og lige adgang.

Med den nye sundhedspolitik er det de enkelte udvalg og sektorområder, der skal udarbejde konkrete handleplaner, og derigennem udmønte politikken i årene, der kommer.

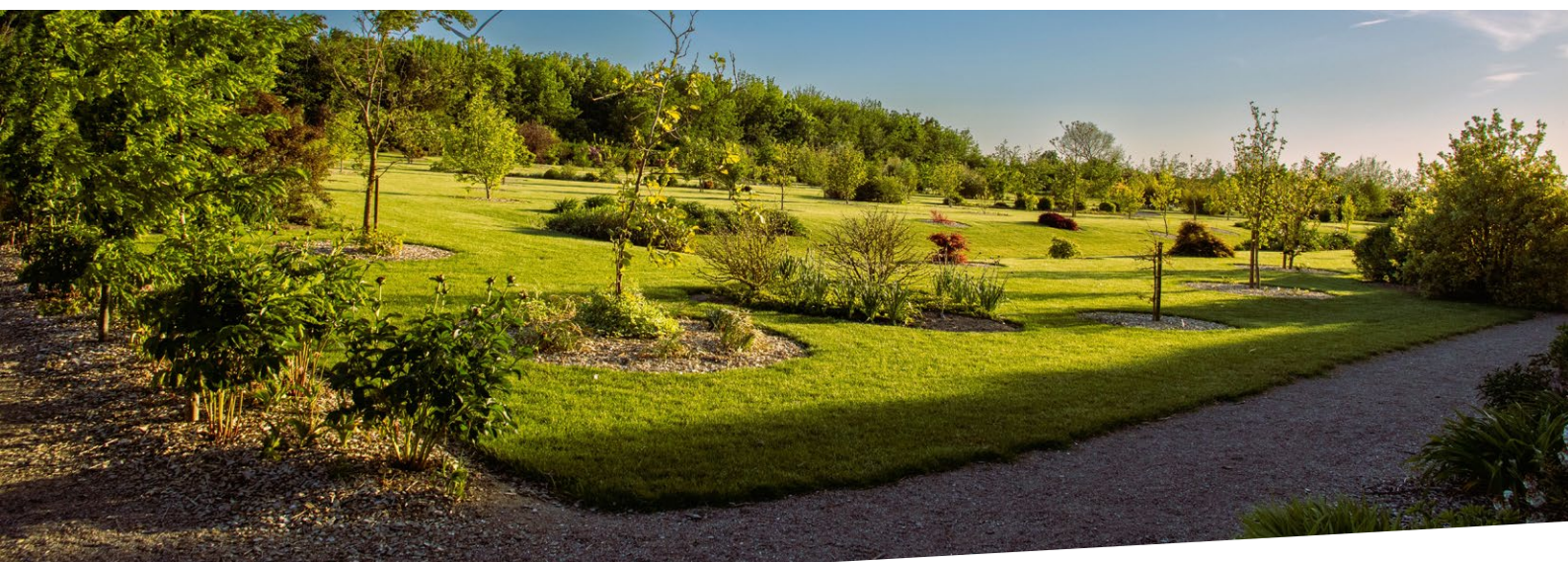

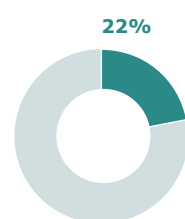
Foto: Peter Hansens Have - Jørgen Boelsmand, Nakskov Fotogruppe

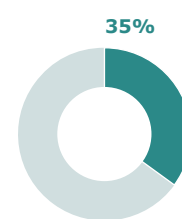
Foto: Børne Tour 2024 – Kim Schou, Nakskov Fotogruppe.

BØRNE- OG SKOLEUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	867,8	0
Tillægsbevillinger	13,7	0
Korrigeret budget	881,5	0
Regnskab	878,2	0
Forbrugsprocent	100	0

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

Børne- og Skoleudvalget har ansvar for kommunens aktiviteter på dagtilbuds- og skoleområdet samt på området for børn og unge med særlige behov herunder forebyggelse og anbringelse.

På udvalgets område har der været et samlet merforbrug på 10,3 mio. kr., når det holdes op imod det vedtagne budget på 867,8 mio. kr.

Målsætninger 2024

MÅLSÆTNING	BAGGRUND	RESULTATKRAV 2024	RESULTAT	KOMMENTARER
Barnets Lov Med barnets lov er det målsætningen at hjælpe flere af de mest udsatte børn og unge tidligere og bedre end i dag. 1) Udsatte og anbragte børn og unge trives bedre 2) Anbragte børn og unge oplever færre skift og bedre kontinuitet i deres anbringelse 3) Udsatte børn skal tidligere modtage sociale indsatser 4) Flere udsatte og anbragte børn og unge oplever, at de har en voksen, de kan stole på 5) Udsatte og anbragte børn og unge oplever i højere grad at blive hørt og inddraget i sagsbehandlingen 6) Flere udsatte og anbragte børn skal opleve at have tillid til systemet 7) Flere udsatte børn og anbragte skal gøre brug af deres rettigheder.	Barnets lov er en helt ny selvstændig lov, der sætter rammerne for særlig støtte til børn og unge med funktionsnedsættelser og social udsathed. Forslag til Barnets lov rummer blandt andet regler om et nyt sagsflow i sager om børn, unge og familier, bestemmelser om to sagsbehandlere på vanskelige sager og ændrede bestemmelser om børneinddragelse.	Børne- og Skoleudvalget skal hver anden måned orienteres om status på implementering af barnets lov og i samme forbindelse den aktuelle økonomiske status.		Der er i løbet af året løbende rapporteret om implementeringen på udvalgsmøder. Det har været en flydende og tematisk orientering omfattende hele sektoren.

Foto: Musikskolens forårskoncert – Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe.

Målsætninger 2024

MÅLSÆTNING	BAGGRUND	RESULTATKRAV 2024	RESULTAT	KOMMENTARER
Tidlig indsats gennem aktivt civilsamfund Udsatte familier får hjælp, og lokalområdets ressourcer mobiliseres.	For at styrke den tidlige indsats i udsatte familier og mobilisere områdets ressourcer i et lokalsamfund med sammenhængskraft og vilje til at tage ansvar for egen udvikling, fortsættes initiativer forankret i civilsamfundet heriblandt • "Homestart", der er et tilbud om regelmæssig støtte og praktisk hjælp fra frivillige til familier med små børn • "Familiestøtten", der formidler kontakt med henblik på donation af tøj og legetøj fra ressourcestærke familier til økonomisk udsatte børnefamilier for at forbedre deres levevilkår • "FamilieRINGEN", hvor frivillige og lokale foreninger samarbejder for at forbedre udsatte børn og forældres familieliv og få styrket deres sociale netværk på tværs af civilsamfundet.	Homestart: 20 familier Familiestøtten: 220 børn og unge FamilieRINGEN: 75 familier.	Homestart Familiestøtten FamilieRINGEN 	Homestart har støttet 12 familier i 2024. Det har været et flot arbejde, men målsætningen er ikke mødt, og der vil i 2025 ikke være noget økonomisk bidrag til organisationen. Familiestøtten har haft succes med at afholde en stor tøjindsamling i uge 36 med over 1000 kg tøj fordelt på 75 familier. 170 familier er tilmeldt deres matchsystem og 82 familier har ved årets udgang en samtale i gang. FamilieRINGEN har mødt deres mål og arbejdet med 76 familier.
Handleplaner på alle folkeskoler og landsbyordninger	Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har pålagt Lolland Kommune at øge fagligheden og elevtrivslen samt sænke privatskolefrekvensen gennem en handlingsplan for skolevæsenet. Skoler og landsbyordninger skal som led heri udarbejde lokale udviklingsplaner, som skal være færdige og kunne iværksættes i januar 2024.	Alle skoler og landsbyordninger har udarbejdet udviklingsplaner, som er iværksat. Udviklingsplanerne skal være egnede til at skoler/landsbyordninger kan indfri egne resultatkrav i den samlede handlingsplan for skolevæsenet.		
En ny start for Specialskolen	Specialskolen har fået en svær start. Udfordringer og muligheder er oprindeligt afdækket i Epinions evaluering af specialundervisningsstrategien. Med Byrådets investering i Specialskolen i budgettet for 2024 ønskes, at skolen bliver økonomisk bæredygtig. Samtidig er der nu ansat en ny specialskoleleder.	Specialskolen har fået en ny start og er blevet økonomisk bæredygtig.		

Dagtilbud til børn

Ny daginstitution i Nakskov

Den nye integrerede daginstitution 'Sangfuglen' er opført i løbet af 2024. I juli var der rejsegilde, og den 1. april 2025 flytter Mælkebøtten over i den nye bygning. Med den nye institution får 120 vuggestue- og børnehavebørn rummelige, moderne og udviklende læringsmiljøer inde og ude.

Souschefer i dagtilbud

Beslutningen om at etablere souschefer fra 2024 er gennemført, således at der nu er en souschef i alle selvstændige dagtilbud. Med souschefer i dagtilbud findes nu et ledelsesteam i dagtilbuddene, der sikrer, at der også er ledelse til stede, når lederen er ude af huset til møder, har ferie med videre. Samtidig kan souscheferne være med til at sikre fødekæden til lederstillinger i dagtilbud og sikre mindre sårbarhed, når lederstillinger er vakante.

Minimumsnormering

Den 1. januar 2024 trådte loven om minimumsnormeringer i kraft, hvilket betyder, at der i gennemsnit på kommuneniveau er mindst én voksen til tre børn i vuggestuer og mindst én voksen til seks børn i børnehaver. Samlet har minimumsnormeringer betydet, at der gennem den fulde indfasningsperiode er tildelt 14 mio. kr. mere til lønninger i dagtilbud i Lolland Kommune.

Tilsyn i dagplejen

Fra 2024 føres pædagogisk tilsyn i dagplejen efter samme principper som i institutionerne med både eksternt anmeldt og uanmeldt tilsyn. Baggrunden for det styrkede tilsyn skal findes henholdsvis i en ændret lovgivning om styrket, uvildigt tilsyn og i det kommunale tilsynskoncept.

Etablering af nye vuggestuer, stordagpleje og gæstehuse

Gennem 2024 er en presset kapacitet på særligt 0 til 3-årsområdet blevet håndteret gennem etablering af fire nye vuggestuer, to stordagplejeordninger og to gæstehuse.

Baggrunden er primært udfordringerne med at rekruttere dagplejere, der er kendt i hele landet. De nye pladser er dyrere end dagplejepladser, hvilket øger udgiften til dagtilbud samlet set. Omvendt er der overskudskapacitet uden for de store byer, hvilket har medført, at der i 2024 er blevet flere dagtilbud, der ikke er økonomisk bæredygtige.

I Holeby førte situationen i 2024 til vurderinger af "Myretuens" og "Skovens" fremtid, hvilket i slutningen af 2024 indebar en beslutning om, at "Skoven" fremadrettet er det tilbud, der findes i "Myretuen" i Holeby.

Skoler

Nedlukning af landsbyordningerne i Horslunde og Holeby

Et flertal i byrådet besluttede i juni 2023, at skolerne i Horslunde og Holeby skulle lukke ved udgangen af skoleåret 2023/2024.

Beslutningen blev truffet på baggrund af faldende elevtal, udfordringer med bygningsmassen, der på sigt er i fare for sammenstyrtning, og et behov for at finde midler i budget 2024 for at skabe budgetbalance.

Styrelsesvedtægten blev ændret, sådan at Horslunde Landsbyordnings skoledistrikt blev tillagt Byskolen for at sikre, at alle elever i Horslunde kan følges ad til deres nye skole. Holeby Landsbyordnings skoledistrikt blev tillagt Rødby Skole for at styrke den langsigtede bæredygtighed af Rødby Skole.

I 2024 har der været arbejdet med at sikre en god overgang for de elever, der skifter skole.

Medarbejdere fra landsbyordningerne i Holeby og Horslunde blev tilbudt stillinger på de øvrige skoler i overensstemmelse med kommunens gældende tryghedsaftale.

Elevtilgang

Horslunde Realskole lukkede i starten af 2024 med kort varsel som følge af en konkurs. Skolen blev drevet som en privat grundskole. Kommunen ansøgte Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) om et reduceret kommunalt bidrag til staten for 2024, da Lolland Kommune midt i skoleåret 2023 til 2024 overtog størstedelen af eleverne. STUK meddelte Lolland Kommune i juni måned, at ansøgningen var imødekommet, og at det kommunale bidrag til staten i 2024 blev reduceret med 3,4 mio. kr.

Ud af 150 elever, der var registreret på Horslunde Realskole, overgik 90 elever til kommunale skoletilbud eller hjemmeundervisning, mens 60 elever overgik til andre private grundskoler.

Det har primært været Byskolen, Søllested Landsbyordning og Stormarkskolen, der har overtaget elever i kommunalt regi. Byskolen oprettede to nye klasser for at rumme de elever, der hørte til Byskolens kommende skoledistrikt.

Med lukningen af Horslunde Realskole er der givet økonomisk tilskud og hjælp midt i skoleåret til de skoler, der modtog flest elever.

Byskolen, Rødby Skole, Stormarkskolen samt Søllested Landsbyordning blev tildelt kompensation for det stigende elevtal på 0,3 mio. kr. for perioden 1. april til 31. juli. Byskolen blev tilsvarende kompenseret med 1,4 mio. kr.

Tilsyn af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

I 2023 blev Lolland Kommunes skolevæsen underlagt tilsyn af STUK, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Tilsynet omfattede en kommunal handleplan, som med konkrete indsatser og specifikke mål anviser, hvordan kvaliteten af folkeskolerne kan løftes.

STUK pålagde Lolland Kommune at øge fagligheden og elevtrivslen gennem en samlet handlingsplan med mål for alle skoler og samlet for skolevæsenet. Handlingsplanen blev delvist godkendt af STUK i marts og endeligt godkendt i juni 2024.

Skoler og landsbyordninger skulle som led heri udarbejde lokale udviklingsplaner, sådan at de kunne iværksættes

Foto: Familiehygge i Reventlowparken - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe

i 2024. Udviklingsplanerne er egnede til, at skoler og landsbyordninger kan indfri egne resultatkrav i den samlede handlingsplan for skolevæsenet.

Der har været et samarbejde på tværs af kommunens skoler, der understøtter den lokale kvalitetsindsats. Det gælder primært et fælles børne- og læringssyn, der skal være den overordnede ramme for den pædagogiske og didaktiske praksis.

STUK har i december 2024 meddelt, at tilsynet ophører pr. 1. april 2025 som et led i finanslovens beslutninger om opgavebortfald i Børne- og Undervisningsministeriet. Rådgivningsforløbet med STUK fortsætter frem mod sommerferien 2025.

Fremtidens Skole

Der har i 2024 været drøftelser om byrådets fyrtårn, Fremtidens Skole, med flere dagsordener på flere niveauer om økonomi, kapacitet, bygninger og kvalitet.

Kvalitetsdagsordenen er blandt andet blevet behandlet på temamøder med en bred kreds af deltagere med temaerne; Status på vores afsæt (børnepolitik, folkeskolestrategi og aftale om folkeskolens kvalitetsprogram), Barnets stemme (deltagelsesmuligheder, faglig og social trivsel og fravær), Skole for alle børn (mellemformer, læringsmiljøer og specialundervisning), Mindset og kultur (forældreinvolvering, dannelse og stærk lokal profil) og Overgange (fra dagtilbud til skole samt fra skole til ungdomsuddannelser, sprog og læsestrategi).

Kvalitetsdagsordenen indgår i det kommende oplæg til ny folkeskolestrategi, der skal politisk behandles til september i år og indgå i en fælles afslutning; en skolekonference med præsentation af "Fremtidens Skole - Folkeskolestrategi 2.0".

Skoleområdets økonomiske vilkår har været stabile, da området i 2024 ikke er tilført og/eller har været udsat for besparelser i større omfang. Der er dog prioriteret 5 mio.

Foto: Tøndeslagning på Frilandsmuseet – Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe.

kr. i budgetforliget til bedre resultater og en tidlig indsats i indskoling med flere lærere og pædagoger i undervisningen fra 0. til 3. kl.

Med tilpasning i skolestrukturen - med lukning af skolerne i Horslunde og Holeby - er der sket en bedre udnyttelse af bygninger og kapacitet på skoleområdet i 2024. Skolernes bygningsmæssige tilstand er generelt god, men der er i 2024 opnået en øget anerkendelse af, at der er brug for omstilling af skolernes læringsmiljøer dels til øget praksisfaglighed og dels til varierede undervisningsformer.

Lolland International School

Elevtallet på Lolland International School har i 2024 været fortsat stigende. Som en videreførelse af budgetforliget 2023 har byrådet besluttet at øge finansieringen til den internationale skole i takt med det stigende elevtal. Med et øget elevtal har der været enighed om at øge budgettet i 2024 med 4,2 mio. kr. Udviklingen er blevet fulgt tæt, og der har i 2024 været drøftelser om en tildelingsmodel, der i højere grad kan skabe et bæredygtigt økonomisk grundlag for skolen.

Lolland International School har grundet øget elevtal fået to nye pavilloner til klasselokaler, så skolen i mindre grad er afhængig af at leje og låne lokaler på Maribo Gymnasium og Maribo Skole. Der er også anvendt midler til omlægning og modernisering af udearealer.

Specialskolen

Specialskolen er blevet økonomisk bæredygtig på trods af udfordringen med at være placeret på mange matrikler under samme ledelse. Der har i 2024 været arbejdet med ledelsesstruktur med en ny sammensætning af afdelingsledere for undervisning og SFO-ledelse.

Ledelsesteam har påbegyndt et specialpædagogisk kompetenceudviklingsforløb, og i samarbejde med Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) er der organiseret supervision til specialskolens medarbejdere.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning

Etablering af lettere behandling

I 2024 har PPR etableret et nyt tilbud om lettere behandling til børn og unge i alderen 6 til 18 år i et tæt organiseret samarbejde med Sektoren for Børn, Unge og Familie. Det

er formålet at forebygge og imødekomme begyndende mistrivsel. Indsatsen fokuserer på at sikre, at børn og unge får den rette hjælp og støtte, inden udfordringerne vokser sig større.

Tilbuddet er åbnet med tilgang fra den 1. januar 2025 og forventes at være fuldt implementeret ved udgangen af 2025. Tilbuddet er blevet godt modtaget af såvel familier som fagpersoner, og vi oplever allerede henvendelser fra familier om tilbuddet.

Supervision og opdaterede pædagogiske, psykologiske vurderinger på specialskolen

I samarbejde med specialskolen har PPR etableret supervision til alle fagprofessionelle teams på specialskolen. Denne indsats er med til at styrke de fagprofessionelles kompetencer og sikre en mere ensartet tilgang til arbejdet med eleverne. Derudover er alle pædagogiske, psykologiske vurderinger (PPV'er), der er mere end fem år gamle, blevet opdateret for samtlige elever på specialskolen i henhold til anbefalingerne i den politiske hvidbog. Det skal sikre, at alle elever har en ajourført og relevant handleplan, der understøtter deres individuelle behov og udvikling.

Sprogindsats i dagtilbud

PPR har i 2024 implementeret og omlagt sprogindsatsen fra sprogbaserne direkte ude i dagtilbuddene med opstart af forløb fra august. Indsatsen indebærer, at de forebyggende sproglige aktiviteter nu tilbydes i tæt samarbejde med dagtilbuddene og retter sig mod hele grupper af børn. Denne tilgang sikrer, at flere børn får gavn af den sproglige støtte, og at den kan integreres naturligt i dagtilbuddenes daglige arbejde.

Puljemidler til flere hænder

PPR er i 2024 blevet tildelt ekstra puljemidler, der uddeles frem til udgangen af 2026. Denne bevilling er en del af en national indsats for at imødekomme den stigende efterspørgsel på PPR's ydelser. Puljemidlerne i Lolland Kommune skal styrke indsatser i både dagpleje, dagtilbud og skoler. Der er igangsat flere nye tiltag, og i 2025 vil PPR igangsætte yderligere forstærkede tiltag til vores nuværende indsatser for at sikre endnu bedre støtte til børn og unge.

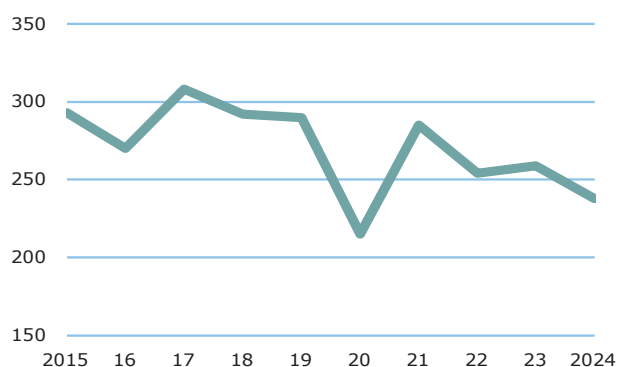
Sundhed

Sundhedstjenesten

I 2024 var fødselstallet på 238 og således væsentligt lavere end året før.

Nedenfor ses antallet af fødsler i Lolland Kommune de sidste ti år.

Antal fødsler

Sundhedstjenesten arbejder målrettet og systematisk med sundhedsfremmende og forebyggende sundhedsydelser med fokus på at opfylde Lolland Kommunes politiske pejlemærker i en tidlig indsatsstrategi herunder

- tidlig opsporing
- sammenhæng i indsatser
- inddragelse af forældre og børn.

Tidlig indsatsstrategien har i 2024 medført, at sundhedsplejersker og ergo- og fysioterapeuter er blevet opkvalificeret i en evidensbaseret metode til vurdering af spædbarnets motoriske udvikling herunder vejledning til forældre om, hvordan de kan fremme deres barns motoriske udvikling.

I den tidlige indsats anvendes evidensbaserede metoder både til spæd- og småbørn samt til skolebørn, der udmøntes via samarbejdsaftaler imellem Sundhedstjenesten, Børn og Ungerådgivningen, Skole- og Dagtilbudssektoren samt privatskoler.

Projektdeltagelse har i 2024 medført dels kvalitetsudvikling af sundhedsydelser og dels et udbygget samarbejde med familieplejekonsulenter, eksempelvis i relation til anbragte børn.

I 2024 har faldende børnetal medført en demografiregulering af Sundhedstjenestens budget og nedlæggelse af en uddannelsesstilling som sundhedsplejerske.

Tandplejen

Tandplejen var i 2024 ansvarlig for forebyggende og behandlende tandpleje til 6.800 børn og unge mellem 0 og 21 år.

I tandplejen har rekruttering og fastholdelse af personalet i alle faggrupper været højt prioriteret for at sikre overholdelse af de politisk besluttede indkaldeintervaller.

Tandplejen har indledt et samarbejde med HR om international rekruttering. Specifikt planlægges det at forsøge at rekruttere tandlæger fra Sydeuropa, hvor uddannelsen ligner den danske, og hvor opnåelse af autorisation i Danmark er mere ukompliceret end fra ikke EU-lande.

I januar 2024 ophørte ansættelsen af specialtandlæge til tandregulering. Det har medført øgede udgifter til konsulenter og henvisninger til privat praksis. Disse tiltag har været nødvendige for at opretholde driften og sikre lovgivningsoverholdelse.

I løbet af 2024 har der været forhandlinger med private aktører om overtagelse af tandreguleringen. Forhandlingerne lykkedes, og fra 1. januar 2025 vil tandregulering blive drevet af en privat aktør.

Forebyggelse

I 2024 fortsatte Familiecenter Toftegård (FCT) sin indsats som en forebyggende enhed under Sektoren for Børn, Unge og Familie.

Centeret tilbyder en bred vifte af støtte- og behandlingsmuligheder herunder psykologbehandling, støtte- og kontaktordninger, familiebehandling plus forskellige gruppetilbud og terapeutiske forløb.

I 2024 var der særligt fokus på målrettede indsatser, der forebygger anbringelser eller fungerer som alternativer til disse. Gennem omfattende og individuelt tilpassede forløb har FCT sikret, at flere familier modtager den nødvendige støtte i tide.

Derudover har FCT arbejdet tæt sammen med andre aktører i kommunen, hvilket har styrket indsatsen for at skabe helhedsorienterede løsninger til gavn for børn og familier i sårbare positioner. Samarbejdet med blandt andet sundhedsplejen og skoler har været med til at sikre tidlig opsporing og målrettet støtte til børn og unge.

Fokus på udvikling af nye metoder og tilgange har også præget året. Det har været nødvendigt i lyset af de ændrede krav og muligheder, som Barnets Lov har medført. FCT har aktivt arbejdet med implementering af loven i de forebyggende tilbud for bedst muligt at understøtte behovet for indsatser på rådgivningsområdet.

Analyse af den forebyggende indsats

Som en del af budgetaftalen for 2024 er der gennemført en analyse af den forebyggende indsats i Sektoren for Børn, Unge og Familie. Det var formålet at undersøge, hvordan der arbejdes med forebyggelse på børne- og ungeområdet i snitfladen mellem det primære og det sekundære forebyggelsesområde.

På baggrund af analysen er der udarbejdet en handleplan. Der vil løbende blive fulgt op på planen i Børne- og Skoleudvalget i første omgang med en statusrapport i første kvartal af 2025. Formålet med handleplanen er at sikre en effektiv og målrettet sagsbehandling.

Børn og Ungerådgivning

Børn- og Ungerådgivningen arbejder med forebyggelses- og anbringelsesområdet og har ultimo 2024 cirka 1.200 aktive børnesager.

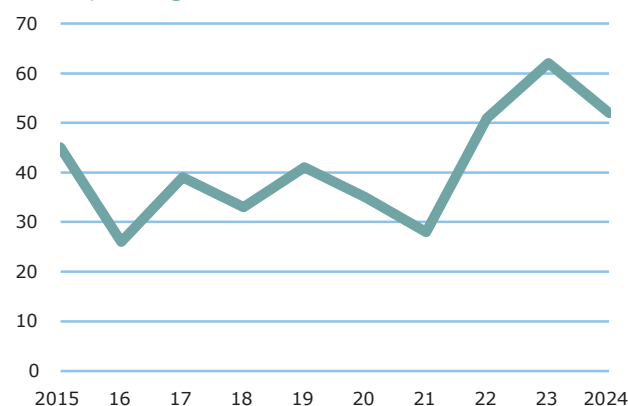
Den 1. januar 2024 trådte Barnets Lov i kraft - et omfattende nyt lovkompleks med fokus på flere rettigheder til børnene, øget inddragelse og hurtigere indsats. Lovkomplekset har i 2024 medført markante forandringer i rådgivningen, og der er i løbet af året blevet anvendt store ressourcer på implementering og løbende opfølgning.

Dette arbejde er blandt andet gennemført i tæt samarbejde med både Socialstyrelsen og Ankestyrelsen. Ved udgangen af 2024 kan rådgivningen konstatere, at de opsatte implementeringsmål er nået, og at implementeringen har været succesfuld.

Anbringelse

Der er i 2024 blevet nyanbragt i alt 52 børn og unge. Tallet er et udtryk for førstegangsanbringelser. Børn, der er blevet hjemgivet og efterfølgende genanbragt, indgår således ikke i nedenstående tal. I grafen ses udviklingen i antal nyanbringelser de sidste ti år.

Antal nyanbringelser

På anbringelsesområdet er antallet af årsanbragte børn og unge samlet set steget fra 239 i 2023 til 255 i 2024. Antal anbragte børn og unge ultimo 2024 er således steget væsentligt i forhold til året før.

I oversigten ses antal anbragte børn og unge fordelt på hovedtyper i årene 2020 til 2024.

ANTAL ANBRAGTE BØRN OG UNGE					
	2024	2023	2022	2021	2020
Døgninstitutioner/ opholdssteder	56	59	66	63	59
Plejefamilier/ øvrige	199	180	166	172	194
Anbragte børn og unge i alt	255	239	232	235	253

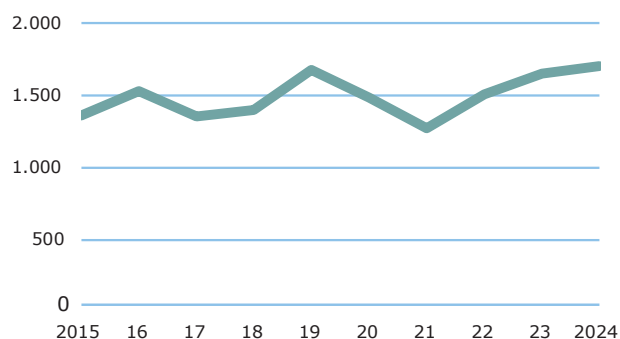
I forhold til anbringelsestyper er der sket en stigning i antal anbragte i de lettere foranstaltningstyper som fx plejefamilie, netværkspleje samt anbringelse på eget værelse, mens der til gengæld ses et mindre fald i antal anbragte på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner.

Anbringelse på socialpædagogiske opholdssteder og døgninstitutioner udgør knap 22 procent af alle anbringelser; det er et fald i forhold til 2023 på 2,7 procentpoint.

Underretninger

Der er i 2024 sket en stigning i antal underretninger sammenlignet med tidligere år. Stigningen kan primært henføres til anonyme underretninger og underretninger fra skole eller andet uddannelsessted.

Antal underretninger

Grafen viser antal registrerede underretninger de sidste ti år.

Civilsamfund

I 2024 har Lolland Kommune fortsat samarbejdet med en række civilsamfundsaktører herunder Den Boligsociale Fond (Center for Trivsel og Udvikling, CTU), Dansk Folkehjælp (FamilieRINGEN), Headspace og Familiestøtten.

Samarbejdet med Home-Start har desværre ikke opnået de ønskede resultater i forhold til de besluttede målsætninger, og derfor fortsætter samarbejdet ikke i 2025.

Lolland Kommune værdsætter den indsats, der er blevet ydet i 2024, og ser frem til at videreudvikle og styrke samarbejdet med andre civilsamfundsaktører i det kommende år. Det sker med fokus på dels at understøtte de nye krav og muligheder, der følger af Barnets Lov, og dels at fremme trivsel og støtte til kommunens børn, unge og familier.

Rekrutteringsudfordringer

Lolland Kommune oplever fortsat rekrutterings- og fastholdelsesudfordringer på udvalgets område særligt inden for tandpleje, hvilket afspejler de udfordringer, der generelt opleves på landsplan på det sundhedsfaglige område.

I Lolland Kommunes tandpleje har det været nødvendigt at oprette ventelister på visse områder, og pr. 1. januar 2025 er tandreguleringsområdet blevet virksomhedsoverdraget til en privat aktør.

For at imødegå udfordringerne arbejder kommunen målrettet med rekrutteringsindsatser og fastholdelsesstrategier, der vil få et øget fokus i 2025. Det er målet at sikre stabilitet og kvalitet i ydelserne til borgerne i Lolland Kommune.

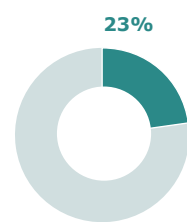
Foto: Kriblekrablebroen ved Hestehovedet - Henning Nørgaard Pedersen, Nakskov Fotogruppe

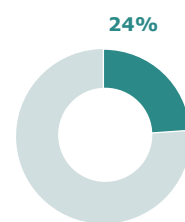
Foto: Efterår, Ryde skov – Kim Schou, Nakskov Fotografgruppe.

ÆLDRE-, OMSORGS- OG SUNDHEDSUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	895,4	0
Tillægsbevillinger	-16,1	0
Korrigeret budget	879,3	0
Regnskab	890,4	0
Forbrugsprocent	101	0

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

Ældre-, Omsorgs- og Sundhedsudvalget har ansvar for kommunens aktiviteter på sundheds-, forebyggelses- og ældreområdet. Under udvalget budgetlægges udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet, genoptræning, vederlagsfri fysioterapi, sundhedsfremme og forebyggelse og udgifter til hospiceophold. Endvidere indgår tilbud til ældre og handicappede, herunder sygepleje, personlig pleje og praktisk hjælp, ældreboliger samt aktivitet og træning.

På udvalgets område har der i 2024 været et samlet mindreforbrug på 5 mio. kr. sammenholdt med det oprindelige budget på 895,4 mio. kr.

Målsætninger 2024

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2024	RESULTAT	KOMMENTARER
Øget brug af velfærdsteknologiske løsninger Brug af løsninger, der frigør medarbej- dertid, skal forøges og videreudvikles på de decentrale områder. Dette handler blandt andet om virtuelle ydelser og hjælpemidler, som gør borgerne mere selvhjulpne og derved i stand til at leve livet på egne præmisser.		Fortsat udvikling i brug af virtuelle ydelser, eksisterende og nye, og øget brug heraf som afløsning for fysisk fremmøde.		
Færre medarbejdere i borgerens hjem For at reducere antallet af medarbej- dere, der kommer i borgerens hjem, arbejdes der med organisatoriske tiltag, sådan at hjemmeplejeteams organiserer sig i mindre grupper, der dækker et gi- vent geografisk område under fasthol- delse af nuværende effektivitetsniveau.		1. Færre medarbejdere i den enkelte borgers hjem. 2. Øget sammenhæng og faglig opgaveløsning gennem delt kendskab til den enkelte borger.		
Udbrede demensviden samt demens- indretning Medarbejdere på plejeområdet skal opnå bedre viden om demens, sygdom- mens karakteristika og handlemulighe- der for at give god omsorg til demente borgere. I samarbejde med boligforenin- gerne skal plejeboliger, fællesarealer og tilhørende udenomsarealer gøres mere demensvenlige.		Udvikle de indvendi- ge fysiske rammer på plejecentre med brug af fx farvevalg og interi- ør, der gør områderne mere demensvenlige.		
Plejeboligstrategi Tilvejebringe placeringsmuligheder og finansiering til etablering af et nyt plejecenter.				Vi er i proces med mulig etablering af knap et halvt hundrede plejeboliger ved Margretecentret i Maribo.

Det nære sundhedsvæsen

Der er oprettet fire sundhedsklynger i Region Sjælland. Sundhedsklyngen omkring akutsygehuset i Nykøbing F. består af Vordingborg, Guldborgsund og Lolland kommu-
 ner, Region Sjælland, de praktiserende lægers organisati-
 on (PLO) og patientrepræsentanter.

Der arbejdes i dette forum med udviklingsprojekter, der

handler om at styrke samarbejdet i sektorovergange for
 sårbare borgere med fokus på sammenhæng og kvalitet i
 indsatser og opgaveløsning.

I de kommende år vil der hertil blive stort fokus på at
 udmønte Sundhedsreformen vedtaget i november 2024
 herunder de opgavemæssige forandringer plus den nye
 Region Østdanmarks etablering.

Kommunal sygepleje

Det kommunale sygeplejeområde er et vækstområde med tilgang af såvel nye som tiltagende mere komplekse opgaver med afsæt i den aktuelle centralisering og specialisering af sygehusvæsenet samt nationale beslutninger om udvikling af det nære sundhedsvæsen.

Arbejdet med at effektivisere anvendelsen af de etablerede sygeplejeklinikker er fortsat et prioriteret område. Det er en væsentlig brik i vores samlede hjemmesygeplejeindsats såvel opgaveløsningsmæssigt, fagligt som ressourcemæssigt.

Dosisdispensering har været et fortsat fokusområde, idet det er klart den mest patientsikre måde at håndtere medicindosering på og giver samtidig den mest ressource- og driftseffektive håndtering. Det foregår i et samarbejde imellem kommune, apotek og praktiserende læge.

Plejeområdet

Der er på plejeområdet etableret små enheder i alle teams, der hver især dækker et mindre geografisk område. Det primære formål er at mindske omfanget af personale i borgerens hjem. Der er samtidig iværksat styrket tværfaglig indsats, blandt andet via en etableret struktur med afholdelse af tværfaglige borgerkonferencer, med involvering af alle relevante faggrupper inklusive visitationen for at sikre helhedsorienteret indsats for borgere med fx komplekse problemstillinger og behov.

Der er oprettet SSA-klinikker i Nakskov, Maribo og Rødby efter model for sygeplejeklinikker, hvor nogle af de sundhedsopgaver, der varetages af social- og sundhedsassistenter, kan tilbydes borgere, som er i stand til at komme i klinikken. Det giver fleksibilitet for borgerne, der kan få hjælp på aftalte tidspunkter, og for hjemmeplejen reduceres den tid, der bruges på landevejen.

Rekrutteringssituationen har udviklet sig gunstigt. Samtidig arbejdes der intensivt, i flere spor, dels med at få flere elever til sundhedsuddannelserne og dels med, at flere elever gennemfører uddannelsen. International rekruttering er et af disse spor.

Der er sammen med social- og sundhedsskolen i Nykøbing F. etableret en social- og sundhedshjælperuddannelse i Nakskov, og der er endvidere overvejelser om, der er basis

for at etablere hold til social- og sundhedsassistentuddannelsen samme sted.

På velfærdsteknologiområdet arbejdes der med skærm-besøg herunder øget selvhjulpethed via omsorgsstøtte ved brug af skærm, dosispakket medicin og afprøvning af medicindispenseringsrobotter, som til de rette borgere vil øge selvhjulpethed og sikkerhed, når det kommer til medicinindtag.

Elektronisk understøttede drikkeglas til brug for registrering og styring af væskeindtag for borgere, som enten ikke drikker væske nok eller ikke må drikke for meget grundet sygdom, er testet og bliver tilført vores velfærdsteknologiske værktøjskasse.

Endvidere afprøves brug af skærmteknologi som tryghedsskabende foranstaltning i akut- og afklaringsboliger.

Demensindsats

Den demensfaglige indsats er blevet styrket yderligere i form af udvidelse af den faglige, udviklende og understøttende indsats i driftsorganisationen i relation til borgere og pårørende og i forhold til organisationens medarbejdere og deres opgavevaretagelse i bred forstand.

Der arbejdes hertil med rådgivning og aktiviteter målrettet mennesker med demens i de tidlige faser og deres pårørende. Det omfatter undervisning og rådgivning om emner relateret til demens, pårørendegrupper og sociale og fysiske aktiviteter.

I forhold til demensvenlig indretning på plejecentre, inde som ude, er der på Lykkeseje plejecenter i Sølledet og på Skolebakken i Nakskov etableret have- og stianlæg. På Bøgelunden i Horslunde er der etableret hegn omkring haveområdet, og i det nye år vil der også her blive etableret et haveanlæg.

Plejeboligstrategi

Det er besluttet at afsøge muligheden for at etablere et antal plejeboliger i tilknytning til Margretecentret i Maribo. Det skyldes, at efterspørgslen for tiden er størst i den østlige del af kommunen. Det afklarende arbejde er sat i gang med hjælp fra eksternt konsulentfirma.

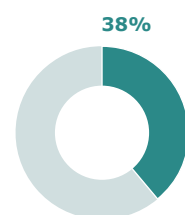

Foto: Skotsk højlandskvæg ved Rudbjerggård - Henning Nørgaard Pedersen, Nakskov Fotogruppe.

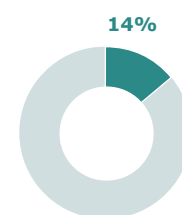
SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	1.551,1	0
Tillægsbevillinger	-13,1	0
Korrigeret budget	1.538,0	0
Regnskab	1.508,8	0
Forbrugsprocent	98	0

Arbejdsmarkedsudvalget har ansvar for forsørgelses- ydelser til borgere, som er på såvel midlertidig som varig forsørgelse, og udgifter til medfinansiering af dagpenge til forsikrede ledige og førtidspensioner. Samtidig har udvalget ansvar for den kommunale beskæftigelsesindsats omfattende virksomhedspraktik hos offentlige og private virksomheder, uddannelsesindsats samt jobtræning i kommunale beskæftigelsesprojekter. Udvalget har desuden ansvar for tilbud til borgere med fysisk eller psykisk handicap og/eller psykiske lidelser herunder en misbrugsindsats. Borgere med den type udfordringer vil kunne indgå på arbejdsmarkedet på baggrund af særligt tilrettelagte indsatser.

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

På udvalgets område har der været et samlet mindreforbrug på godt 42 mio. kr. sammenholdt med det vedtagne budget på 1.551 mio. kr. Mindreforbruget er især overførselsudgifter.

Målsætninger 2024

MÅLSÆTNING	BAGGRUND	RESULTATKRAV 2024	RESULTAT	KOMMENTARER
Optimal udnyttelse af rekrutteringsmulighederne ved Femernbyggeriet.	Det er af afgørende betydning, at Lolland Kommune får udnyttet den enestående mulighed for at øge den lokale beskæftigelse som følge af Femernprojektet.	Der ses et fald i antallet af personer på offentlig forsørgelse som følge af formidlede jobordrer svarende til 100 fuldtidspersoner færre end i 2023.		Fra november 2023 til november 2024 faldt antallet af offentligt forsørgede borgere med mere end 232 fuldtidspersoner. Faldet var størst indenfor sygedagpenge- og kontanthjælpsområdet, hvor mange borgere vendte tilbage til eller fik fodfæste på arbejdsmarkedet.
Det er ønsket at optimere yderligere på jobcentrets performance, styringsgrundlag, kapacitetsudnyttelse og faglige linje ved implementering af Marselisborgrapportens anbefalinger.	Marselisborgrapporten giver generelt jobcentret en god vurdering på de analyserede områder, men der peges samtidig på forbedringspotentialer. Disse potentialer ser udvalget gerne opdyrket.	Med baggrund i den eksterne analyse fra Marselisborg iværksættes og afsluttes de politisk besluttede anbefalinger i løbet af 2024.		Den 14. november 2023 godkendte Social- og Arbejdsmarkedsudvalget opfølgningen på handeplanen til Marselisborganalysen, hvor langt hovedparten af rapportens anbefalinger var udmøntet. De resterende anbefalinger er udmøntet i løbet af 2024.
Lolland Kommune arbejder henimod en styrket tilbudsvifte af frivillige tilbud med aktiv inddragelse af civilsamfundet, der i højere grad understøtter et rehabiliterende perspektiv.	Som opfølgning på anbefalingen i konsulentrapport fra Type2Dialog samt implementering af servicelovens paragraf 82 som en del af den samlede indsats, skal tilbudsviften på det voksensociale område udvides.	Indsatsen for flere tilbud og større synlighed af eksisterende tilbud på det frivillige sociale område fortsættes i tæt samarbejde med FrivilligCenter Lolland og det frivillige sociale foreningsliv.		Vi oplever bedre udnyttelse af tilbuddene under partnerskaberne, men også flere tilbud som følge af flere ansøgninger under paragraf 18.

Arbejdsmarkedsområdet

Lolland Kommune har haft landets næststørste procentuelle vækst i antallet af nye job og er med til at drive jobvæksten i Danmark. Femern Bæltbyggeriet er med til at skabe de mange nye job, og samtidig er andelen af udenlandsk arbejdskraft steget fra 2023 til 2024, hvad angår udenlandske statsborgere både med og uden bopæl i Danmark.

I Lolland Kommune er beskæftigelsen steget med 1.300 personer i løbet af det seneste år. Det svarer til en job-

vækst på 8 procent, hvilket er den næsthøjeste jobvækst på landsplan. Manglen på kvalificeret arbejdskraft i visse brancher har udfordret jobcentrets indsats.

Jobcentret har i februar 2024 afholdt en job- og bosætningsmesse, hvor 88 lokale virksomheder, uddannelsesinstitutioner og foreninger deltog, og messen tiltrak 1.600 besøgende.

På grund af den fortsat store efterspørgsel efter arbejdskraft - både direkte og indirekte - til Femern Bæltbyggeriet har antallet af a-dagpengemodtagere i kommunen i 2024 holdt sig på stort set samme lave niveau som i 2023.

På kontanthjælpsområdet er antallet af ydelsesmodtagere fortsat med at falde i 2024 både, hvad angår antallet af jobparate, men særligt antallet af aktivitetsparate borgere.

Flere jobparate kontanthjælpsmodtagere er kommet i beskæftigelse, hvilket er med til at afspejle den positive udvikling på arbejdsmarkedet. En del af faldet i antallet af kontanthjælpsmodtagere kan dog også skyldes, at mange aktivitetsparate borgere, som tidligere har stået langt fra arbejdsmarkedet, enten er kommet i beskæftigelse eller er blevet forflyttet til andre ydelser, herunder bevilget fleksjob og førtidspension.

Antallet af borgere på varig forsørgelse (førtidspension, seniorension og tidlig pension) har været lavere end forventet i 2024, hvilket har resulteret i lavere udgifter end budgetteret. Udgiften til de varige forsørgelser udfordrer fortsat både den kommunale økonomi og det samlede arbejdskraftsudbud og dermed også mulighederne for, at kommunens virksomheder og Femern Bæltkonsortierne kan rekruttere den nødvendige arbejdskraft lokalt i Lolland Kommune.

Beskæftigelsesministeriets seneste gennemgang af kommunernes beskæftigelsesindsats fra primo 2024 viser, at Lolland Kommune stadig er blandt de bedre placerede kommuner i forhold til landsgennemsnittet. Dog er kommunen gået lidt tilbage i forhold til forrige gennemgang, hvor kommunen nu har 10 fuldtidspersoner mere end det forventede antal offentligt forsørgede i forhold til kommunens socioøkonomiske rammebetingelser.

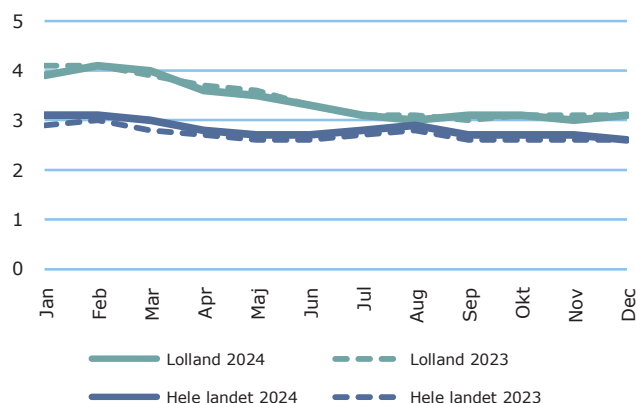
Jobparate ledige

Arbejdsmarkedet i Lolland Kommune har tidligere været præget af markante sæsonudsving med flere jobparate ledige om vinteren og færre om sommeren. Da byggeriet af Femern Bælttunnelen påbegyndtes, blev den generelle efterspørgsel efter arbejdskraft så stor, at de sæsonmæssige udsving næsten forsvandt. I 2023 vendte sæsonledigheden dog tilbage, men på et væsentligt lavere niveau end tidligere år.

I 2024 nåede ledigheden blandt jobparate sit højeste niveau i februar måned med 4,1 procent, hvilket var et procentpoint over landsgennemsnittet. I august var ledigheden faldet til 3 procent, hvilket stort set var på niveau med landsgennemsnittet på 2,9 procent. I efteråret svingede de jobparates ledighed mellem 3 og 3,1 procent, mens landsgennemsnittet lå stabilt på 2,7 procent.

Ledigheden blandt jobparate i Lolland Kommune har altid ligget over landsgennemsnittet. Men med opstarten af Femern Bæltbyggeriet er denne forskel næsten blevet udlignet, så ledighedsprocenterne fx i august måned nu stort set ligger på det samme niveau.

Fuldtidsledige i procent af arbejdsstyrken

Som følge af den store efterspørgsel efter arbejdskraft kommer størstedelen af de bedst kvalificerede ledige hurtigt i beskæftigelse igen. De tilbageværende ledige, som mangler de efterspurgte kompetencer, oplever længere perioder uden job.

Den store efterspørgsel efter arbejdskraft kommer også til udtryk i udviklingen af langtidsligheden, der efter et ekstraordinært stort fald i 2022 steg i 2023. I 2024 er langtidsligheden faldet med 25 procent (fuldtidspersoner, der har været ledige/aktiverede i minimum 80 procent af tiden i de seneste tolv måneder opgjort som procent af antallet af bruttoledige). Antallet af langtidslige a-dagpengemodtagere (fuldtidspersoner) faldt med 34 procent, mens antallet af kontanthjælpsmodtagere (fuldtidspersoner) faldt med 15 procent.

Ungeindsats

På baggrund af en ekstern analyse af den kommunale ungeindsats (KUI) i Lolland Kommune besluttede byrådet at ændre i Styrelsesvedtægten, sådan at ansvaret for den koordinerende del af indsatsen blev flyttet fra Børne- og Skoleudvalget til Social- og Arbejdsmarkedsudvalget. Samtidig blev målgruppen for den kommunale ungeindsats udvidet til også at omfatte unge i alderen 24 til 29 år.

Den eksterne analyse konkluderede, at der er potentiale for at styrke indsatsen for unge, der har behov for en sammenhængende og koordinerende indsats med øget

fokus på jobrettede løsninger. Udgangspunktet skal være på det tværgående samarbejde i kommunen, især i styring gennem ledelse, og hvor der arbejdes med inddragelse af de unge og de unges ressourcer rettet mod uddannelse og job. Dele af den kommunale ungeindsats blev overført til arbejdsmarkedsområdet, hvor der arbejdes med en gennemgående tværfaglighed og én plan for den unge.

Andelen af unge på uddannelseshjælp faldt fra november 2023 til november 2024 med 26 fuldtidspersoner eller 7 procent.

Beskæftigelsesindsatsen

Regeringen vil nytænke og reformere beskæftigelsesindsatsen og sætte den enkelte borger i centrum. Der skal gives frihed til dem, der selv kan, uden at gå på kompromis med jobfokus. Målet er fortsat at få ledige borgere hurtigst muligt i arbejde ved at stå aktivt til rådighed for arbejdsmarkedet og gennem formidling af arbejdskraft til virksomhederne lokalt og regionalt. Samtidig vil regeringen målrette og prioritere udgifterne, så de reduceres med 3 mia. kr. i 2030.

I 2023 nedsatte regeringen en ekspertgruppe, som fik et år til at komme med anbefalinger til fremtidens beskæftigelsesindsats med fokus på større frihed, forenkling og værdighed. Ekspertgruppen afsluttede sit arbejde medio 2024, og der afventes nu de politiske forhandlinger og aftaler på Christiansborg om, hvad der skal ske med landets jobcentre og beskæftigelsesindsatsen fremadrettet.

Byrådet har vedtaget, at beskæftigelsesindsatsen skal tilpasses de politiske retninger på Christiansborg. Det betyder, at Kompetencecenter Krogsbølle er lukket ned ultimo december 2024 som en del af budgetaftalen for 2025. Den lokale beskæftigelsesindsats vil fremover fokusere endnu mere på en virksomhedsrettet tilgang for at sikre en effektiv og målrettet indsats for ledige og for arbejdsmarkedet.

Lolland Sprogskole

Lolland Sprogskole har i 2024 oplevet en fortsat stigning i antallet af kursister. Stigningen skyldes i høj grad udenlandsk arbejdskraft til Femern Bæltbyggeriet og til lokale virksomheder. Sprogskolen tilbyder virksomhedsforlagt undervisning, der afholdes direkte hos lokale virksomheder med udenlandske medarbejdere, hvilket sikrer en målrettet undervisning.

Derudover yder Lolland Sprogskole støtte til udenlandske elever i de ældste klasser på Den Internationale Skole i Maribo og ukrainske elever i udskoling på en af kommunens folkeskoler.

Som en del af kommunens strategiske indsats gennem fyrtårnet 'International rekruttering og Bosætning' fortsætter Lolland Sprogskole med at levere danskundervisning til udenlandske medarbejdere, der flytter til kommunen og ansættes inden for ældre- og sundhedsområdet.

Femern Agency

Femern Bæltbyggeriet udgør fundamentet for den høje beskæftigelse i kommunen, og kontoret Femern Agency spiller en central rolle i at understøtte dette. Kontoret bistår konsortierne med rekruttering, opkvalificering af arbejdskraft og håndtering af lærlingeindsatsen.

Femern Agency har gennem en aktiv og målrettet indsats styrket sin position som samarbejdspartner for både konsortier og underleverandører i forhold til rekruttering og formidling af viden om projektet. Formidlingen foregår både i Danmark og i udlandet.

Socialpsykiatri- og handicapområdet

En ekstern analyse viste i 2024, at ydelsesbehovet på voksensocialområdet i Lolland Kommune er dobbelt så stort som på landsplan. Samtidig kan det konstateres, at udviklingen i behovet de seneste år har været væsentlig større end på landsplan. Modsat ser det ud til, at udgiftsniveauet til voksne med særlige behov er væsentligt lavere, end man måtte forvente på baggrund af udgiftsbehovet.

Samlet tegner der sig et billede af et voksensocialområde, der har tag i mange borgere, men i form af mindre indgribende indsatser. Dette er i tråd med den politiske strategi om at prioritere den forebyggende indsats.

Akuttelefonen og Rådgivningscaféen benyttes fortsat som led i den forebyggende indsats, og der er for akuttelefonens vedkommende yderligere indgået en aftale med politiet om mulighed for akutte anbringelser på det midlertidige botilbud "Horisonten".

Med den ny lovgivning og kvalitetsstandard for den Særligt Tilrettelagte Uddannelse (STU) sikres unge med væ-

sentlige psykiske eller fysiske udfordringer ikke blot retten til en ungdomsuddannelse, men det forventes også, at STU for nogle unge kan blive springbrættet til yderligere ungdomsuddannelse og dermed kvalificering til arbejdsmarkedet. Udgiftsniveauet for STU er støt stigende, især til tilbud udenfor kommunen.

Socialtandplejen giver løbende omkring 35 til 40 udsatte borgere mulighed for gratis tandbehandling, der giver større livskvalitet og overskud til at indgå i samfundsliv og arbejdsmarked.

Ankestyrelsens årlige gennemgang af socialområdets sagsbehandlingskvalitet viste for voksensocialområdet med 25 procent en væsentlig lavere omgørelsesprocent end på landsplan, hvor den svarer til 38,6 procent. Det er vurderingen, at indsatsen de seneste par år for at styrke de juridiske kompetencer i administrationen har været effektiv.

På foreningsområdet arbejdes der fortsat på at udvide antallet af partnerskaber samtidig med, at antallet af ansøgninger til paragraf 18-puljen er støt stigende som udtryk for en stor aktivitet i de frivillige sociale foreninger.

Lolland Kommune har tilsluttet sig det fælleskommunale initiativ i Region Sjælland om kun at anvende standardkontrakter med gennemsigtige takster; en fælles forståelse af hvad god sagsbehandling er og at være fælles om at styre udbuddet af tilbud og indsatser i regionen. Implementeringen af disse principper er samtidig gjort til en af de strategisk, politiske målsætninger for voksensocialområdet.

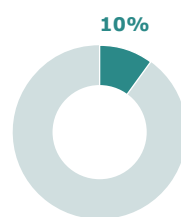
Foto: Miniby i Maribo - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe

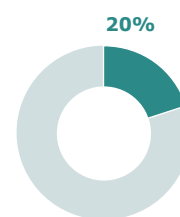
Foto: Vestas' nye hal tager form - Jens Larsen, Nakskov Fotogruppe.

ØKONOMI- OG ERHVERVSUDVALGET

NETTOUDGIFTER (mio. kr.)	DRIFT	ANLÆG
Oprindeligt budget	440,7	53,2
Tillægsbevillinger	22,6	154,9
Korrigeret budget	463,3	208,1
Regnskab	412,0	141,2
Forbrugsprocent	89	68

Andel af de samlede driftsudgifter

Andel af det samlede personale

Økonomi- og Erhvervsudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på områderne ejendomme, administration og fællesudgifter.

På udvalgets område budgetlægges udgifter til drift af jord udlagt til bolig- og erhvervsformål, bygningsvedligeholdelse, forureningsudgifter (kommunale ejendomme), energimærkning, byfornyelse, driftssikring af boligbyggeri, driften af beboelses- og erhvervsjendomme samt Lolland-Falster Brandvæsen. Samtidig budgetlægges der med udgifter til den politiske organisation, administrationsbygninger og administrativt personale, erhvervsudvikling og turisme samt forsikringspuljer.

På udvalgets område har der samlet været et mindreforbrug på knap 29 mio. kr. sammenholdt med det vedtagne budget på 440,7 mio. kr.

Målsætninger 2024

MÅLSÆTNING	RESULTATKRAV	RESULTATKRAV 2024	RESULTAT	KOMMENTARER
Boligudvikling og nedregulering	Ambitionen for bosætning er et årligt overskud på flyttebalancen på 100 til 150 personer i den periode, anlægsarbejdet er i gang.	Ambitionen er årligt at opføre 25 til 50 nye boliger i form af moderne familieboliger eller nye boformer som fx seniorbofællesskaber. Herudover en nedrivning af cirka 100 boliger årligt.		Der er nedrevet 83 boliger, og der er besluttet salg af 3 kommunale grunde til boligprojekter. Både almene og private. Et privat boligprojekt er igangsat.
Lollands Sydkyst	Ambitionen er at skabe optimale rammer til udvikling af det nye forland til turismeudvikling.	Afklaring af ejerskab af forlandet, placering af strandbeskyttelseslinje og byggemuligheder. Udpegnig af udlæg til store sommerhuse på baggrund af sommerhusanalysen.		Der er fra regeringen kommet en positiv tilkendegivelse af, at forlandet kan anvendes til turismeformål. Der forestår fortsat afklaring af ejerskab og placering af strandbeskyttelseslinje.
Grøn erhvervspolitik	Det er ambitionen at skabe arbejdspladser og vækst gennem en massiv satsning på grøn erhvervspolitik.	Det er ambitionen, at der etableres mellem 50 til 100 arbejdspladser årligt, som er direkte eller indirekte afledt af virksomheder, der er knyttet til grøn energiproduktion.		Der er godkendt kommunepланstillæg og lokalplan for Stensø til energitunge erhverv. Klaptilladelsen i Nakskov Havn er godkendt.
Femernudvikling	Der skal skabes permanente arbejdspladser på Lolland ved at tiltrække og fastholde virksomheder til Maribo Erhvervs-park og Nakskov Havn.	Der arbejdes på at sikre permanentgørelse af tunnelelementfabrikken til kommende infrastrukturprojekter og produktion i forbindelse med grøn omstilling.		Det er besluttet at tunnelelementfabrikken permanentgøres. Der er udarbejdet analyse af fremtidig anvendelse af fabrik og havn, og der indarbejdes et bagareal på godt 700 ha til havnerelateret erhverv i den kommende kommuneplan.
International rekruttering og bosætning	Udenlandsk rekruttering er opprioriteret, fordi både lokale virksomheder og Lolland Kommune står overfor betydelige udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.	Lolland Kommune går foran med et pilotprojekt med rekruttering af sosu'er på ældre- og sundhedsområdet. Målet med indsatsen er at indhente erfaringer, der kan spredes til private virksomheder.		Der er igangsat 5. rekrutteringsrul på ældre- og sundhedsområdet. Der er igangsat en job-til-partner-ordning for at sikre, at ægtefæller får fodfæste på arbejdsmarkedet. Opgradering af diverse kommunikationsindsatser til lokale virksomheder om udenlandsk rekruttering.

Facility management-analyse og en ny sektor

Med afsæt i den facility management-analyse, der blev gennemført i 2023, er der i 2024 blevet arbejdet med etablering af en ny sektor for ejendomme og faciliteter. Det er målet med den nye sektor at opnå synergier i driften, skabe forudsætninger for arealoptimering og styrke den strategiske ledelse af kommunens bygninger og forskellige faciliteter; fra fortove til færger til flyveplads.

Sektoren for Ejendomme og Faciliteter er fortsat under opbygning, og der vil i 2025 være fokus på fastlæggelse af nye standarder for drift og vedligehold af kommunens bygninger og ejendomme ud fra en centralisering af den samlede økonomi til drift og vedligeholdelse.

Arealoptimering

Økonomi- og Erhvervsudvalget havde i 2024 sat fokus på arealoptimering både, hvad angår administrative kvadratmeter, haller og kulturhuse, men også afhændelse af overflødige bygninger med mere. Administrativt er der blevet arbejdet med projektet ”Kantine i Ny Virkelighed”, hvor

målet var at modernisere kantineområdet. Nye koncepter, herunder To Go-løsninger, sundere kostvalg og initiativer til madspildsreduktion, er blevet afprøvet og træder i kraft i 2025. Samtidig ændrede afstemningen om frokostordningen i daginstitutionerne behovet for køkkenfaciliteter, og der er blevet arbejdet på at optimere driften for at sikre en effektiv og økonomisk ansvarlig håndtering af madproduktion til kommunens daginstitutioner.

Anlægsaktiviteter i 2024

2024 har været præget af et højt aktivitetsniveau, især inden for skole- og dagtilbudsområdet. Nye undervisningsfaciliteter blev etableret på den internationale skole, og kapaciteten på dagtilbudsområdet blev udvidet med en ny børnehave i Nakskov, og der er foretaget bygningstilpasninger i Rødby. Renoveringsprojektet for Havnebygningen er rykket tættere på den fysiske udførelse, idet udbud blev gennemført, og de endelige planer blev fastlagt. Planlægningen af cirka 50 nye plejeboliger i Margrethecenteret i Maribo blev påbegyndt. Forlængelse af Europavej i forbindelse med museets nye magasinbygning blev også afsluttet i 2024.

Foto: Vinter i Nakskov - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe

De mange anlægsopgaver har trukket store veksler på organisationens personaleressourcer, hvilket reducerede fokus på vedligeholdelsesopgaver.

Nye krav til bygninger og nye digitale løsninger

Der er nye krav på vej til registrering af energiforbruget i de offentlige bygninger, og der er derfor indkøbt og delvist implementeret et nyt energimanagementsystem (EMS), som forventes at være i fuld drift i første halvår af 2025.

Arbejdet med digital dokumentation af brandforhold i kommunale ejendomme fortsætter, som følge af skærpede brandregler.

Sygefravær og arbejdsmiljø

Sygefraværet i 2024 – status og indsatser

Lolland Kommunes samlede sygefravær for 2024 er på 6,1 procent. Der er tale om et fald i forhold til 2023, hvor fraværsprocenten var 6,9. En medarbejder i Lolland Kommune har i gennemsnit haft 15,7 fraværsdage i 2024 mod 17,9 dage året før.

Et højt sygefravær har konsekvenser for kommunens økonomi og opgaveløsning overfor vores borgere. Fravær medfører øgede udgifter til vikarer i de borgerrettede opgaver, et fald i kvaliteten i de ydelser vi leverer og mere travlhed for de tilbageværende medarbejdere.

Lønudgifter udbetalt i forbindelse med sygefravær lå i 2024 på godt 101 mio. kr. – en reduktion på 7 mio. kr. sammenlignet med 2023, hvor udgifterne var på 108 mio. kr. De største udgifter var på

- ældre- og sundhedsområdet med 33 mio. kr.
- skole- og dagtilbudsområdet med 28 mio. kr.
- social-, psykiatri- og handicapområdet med 13 mio. kr.

Det korte sygefravær – det vil sige færre end 20 sammenhængende dage – udgjorde gennemsnitligt 3 procent – et fald fra 3,3 procent i 2023. Det lange sygefravær - flere end 20 sammenhængende dage - lå i 2024 på 3,1 procent mod 3,6 procent året før.

I slutningen af året blev en målrettet indsats implementeret på de arbejdspladser med det højeste sygefravær. Indsatsen blev finansieret via øremærkede midler fra budget 2024 og fokuserede på en databaseret, individuel tilgang, hvor der blev handlet ud fra den enkelte medarbejders fraværsmønster frem for kollektive tiltag. Denne indsats fortsætter og evalueres i 2025.

SYGEFRAVÆR SEKTOR	SYGEFRAVÆRSPROCENT		ANTAL SYGEFRAVÆRSDAGE PR. ÅRSVÆRK	
	2024	2023	2024	2023
Lolland Kommune	6,1	6,9	15,7	17,9
Ældre og Sundhed	7,1	7,9	18,4	20,6
Social, Psykiatri og Handicap	6,4	5,8	16,6	15,1
Skole og Dagtilbud	6,1	7,8	15,8	20,3
Service, Bygninger og Faciliteter	5,9	6,6	15,3	17,3
Børn, Unge og Familie	5,3	5,6	13,9	14,4
Strategi og Politik	4,9	2,8	12,6	7,2
Teknik og Miljømyndighed	4,8	5,3	12,5	13,7
HR og IT	4,7	2,5	12,3	6,6
Økonomi, Kultur og Fritid	4,5	5,1	11,6	13,2
Arbejdsmarked	2,8	4,9	7,4	12,7

Styrket arbejdsmiljø og trivsel

Et varigt fald i sygefraværet kræver en vedvarende indsats. Lolland Kommune er som organisation nødt til kontinuerligt at forebygge sygefravær og styrke arbejdsmiljøet, trivslen og rammerne for opgaveløsningen for at fastholde et lavt fravær på lang sigt.

Det er derfor positivt, at kommunens arbejdsmiljøgrupper fortsat arbejder aktivt med resultaterne fra den såkaldte "APVtrivsel22". I denne periode er der blevet udarbejdet 675 handleplaner på tværs af kommunens arbejdspladser. Til sammenligning blev der i løbet af den treårige APVtrivsel19-periode udarbejdet 865 handleplaner.

I 2024 blev der anmeldt 233 arbejdsulykker, hvilket udgjorde en mindre stigning sammenlignet med de 201 arbejdsulykker, der blev anmeldt året før.

Kompetenceudvikling

Fokus på kompetenceudvikling og lederuddannelse

På arbejdspladserne i Lolland Kommune gennemføres hvert år en bred vifte af kompetenceudviklingsaktiviteter. Disse finansieres decentralt og aftales typisk imellem ledelsen og MEDudvalgene. Centralt afsatte midler til kompetenceudvikling bruges primært til større, omkostningstunge lederuddannelser og -udviklingsforløb på tværs af organisationen.

I 2024 blev der fra Den Centrale Uddannelsespulje bevilget 0,7 mio. kr. til lederuddannelse og 1 mio. kr. til lederudvikling. Midlerne er blandt andet blevet brugt på, at samtlige ledere gennemførte et kursus i "Den Nødvendige Samtale".

Styrkelse af kompetencer i konflikthåndtering

I de seneste år har Lolland Kommune prioriteret ekstra midler til konfliktnavigationsuddannelse for både ledere og medarbejdere. I 2024 blev der afsat 0,7 mio. kr. til formålet. Derudover indkøbte HR e-læringsmateriale om konflikthåndtering med henblik på at styrke endnu flere medarbejders og leders kompetencer inden for dette felt.

Strategiudvikling

Fra elementfabrik til industripark

Folketinget besluttede i slutningen af 2023 at bevare elementfabrikken fra Femernbyggeriet. Siden da har Lolland Kommune i 2024 arbejdet målrettet på at undersøge, hvordan anlægget bedst kan bidrage til vækst og udvikling – både lokalt på Lolland og i Danmark som helhed. Kombinationen af moderne havnefaciliteter, avancerede produktionsanlæg og store, tilgængelige bagarealer udgør et betydeligt potentiale. Området, inklusive det omfattende bagareal, vil derfor blive udlagt til erhvervsformål i den kommende kommuneplan.

Turisme på Lolland

Antallet af overnatninger på Lolland er stigende, hvilket bringer Lolland tættere på sydkystplanens målsætning om 1,4 millioner overnatninger i 2030. Regeringen gav i 2024 en positiv tilkendegivelse af, at det fremover er muligt at anvende det vestlige forland til turismeformål. I løbet af 2024 blev der arbejdet på at skabe de nødvendige forudsætninger herunder især at sikre de nødvendige beslutninger fra statslig side for at realisere projektet. Dette arbejde vil fortsætte i 2025.

Det tidligere plejecenter, Mølleceneret, blev i 2024 udbudt til salg med henblik på at blive omdannet til en hotelvirksomhed.

Grøn erhvervspolitik

I oktober lykkedes det endelig, efter fem års sagsbehandling, at få den sidste tilladelse på plads, sådan at arbejdet med at uddybe og rette sejlrenden til Nakskov Havn kunne begynde. Projektet er en stor kommunal investering, der skal bidrage til at fremtidssikre både eksisterende og kommende grønne arbejdspladser.

Andre vigtige tiltag i 2024 omfattede dels vedtagelsen af en ny lokalplan og opkøb af arealer til støtte for den kommende erhvervsudvikling på Stensø og dels ibrugtagningen af den nye gasledning til Lolland og Falster. Grøn Tænketank er blevet afsluttet og vil fremover blive erstattet af et konferenceformat med fokus på forskellige temaer inden for grøn erhvervspolitik.

Udenlandsk rekruttering

Antallet af udenlandske arbejdstagere på Lolland fortsatte med at stige i 2024; drevet af både Femernprojektet og den generelle erhvervsudvikling i området. Lolland

Kommune har understøttet denne udvikling gennem en række initiativer, der fremmer international rekruttering, styrker modtagelsen af internationale tilflyttere og sikrer deres fastholdelse. Den internationale skole spiller fortsat en nøglerolle, suppleret af en ny job-til-partner-pakke, udvidede tilbud på Sprogskolen, støtte til lokale netværk og personlig vejledning via en international bosætningskonsulent.

Som arbejdsgiver har Lolland Kommune desuden intensiveret indsatsen for at rekruttere international arbejdskraft til social- og sundhedsassistentområdet. Rekrutteringen sker i hold, og i 2024 blev opslaget for femte hold annonceret. I alt er cirka 30 personer med udenlandsk baggrund blevet ansat i ældreområdet. De fleste har bosat sig i Lolland Kommune, flere sammen med deres familier.

Byudvikling i Nakskov og Maribo

I regi af Nakskov 2030 fortsatte arbejdet med at udvikle Nakskov by gennem en række konkrete fysiske projekter. I 2024 blev omdannelsen af Havnebygningen igangsat, en lang række events modtog støtte fra eventpuljen, og yderligere renoveringer blev gennemført under Nakskov Bymidtetfond. En evaluering af bymidtetfonden fremhævede meget positive resultater både, hvad angår indbyggertal og bygningsstand og en ændret og mere positiv opfattelse af byen blandt beboere, handelsdrivende og turister.

I Maribo har der været stor interesse for at etablere nye butikker, men en detailhandelsanalyse viste, at bymidten er under pres. Som reaktion herpå blev der fremlagt et forslag, i offentlig høring, om at udvide bymidten til Bryghusgrunden. Udvidelsen skulle skabe rammer for udvalgswarebutikker, hvilket der er efterspørgsel på. Dette styrkede samtidig samarbejdet med Maribo Handel, og der blev afholdt to velbesøgte borgermøder i fællesskab. Samarbejdet fortsætter i 2025 med en række konkrete initiativer for at styrke bymidten.

Nye boligprojekter på vej

Lolland Kommune står overfor en dobbelt udfordring på boligområdet. På den ene side er der mange overflødige boliger af ringe kvalitet, og på den anden side er der mangel på nye og moderne boliger. Kommunens indsats adresserer begge problemstillinger. Der arbejdes fortsat målrettet med opkøb og nedrivning af overflødige boliger, der typisk er i meget dårlig stand. Samtidig fremmes udviklingen af nye boliger både i privat og alment regi.

Byggeaktiviteten på Lolland har været høj i 2024. Der opføres private boliger til udlejning på Sydkaj og Tårsvej i Nakskov samt på Tornsangervej i Maribo. På det almene boligområde er de fysiske helhedsplaner for Sognefogedvænget i Rødbyhavn og Rosenparken i Nakskov blevet igangsat. Derudover har Lolland Kommune gennemført udbud af grunde på Namsosvej i Maribo og Engvej i Nakskov, udarbejdet lokalplan for omdannelsen af Kløervænget i Nakskov og ført en løbende dialog med interesserede investorer og almene boligselskaber om nye projekter.

Fotos: Evolutionsmuseet Knuthenborg - Søren Monefeldt. Kitesurfer ved solnedgang, Nakskov Fjord - Anne-Mette Pedersen. Tulipaner, Tillitse - Kim Schou. Alle Nakskov Fotogruppe

STRATEGI FOR LOLLAND KOMMUNE

Lolland Kommunes byråd vedtog i oktober 2023 en plan- og udviklingsstrategi, Fra Mulighed til Virkelighed, for perioden 2023-2033. Lolland Kommune befinder sig i en paradoks situation med fremgang og krise på samme tid. På den ene side er kommunen med Femernbyggeriet og store nationale ambitioner for grøn omstilling godt på vej ind i en enestående erhvervsudvikling.

På den anden side kæmper kommunen med en trængt kommunal økonomi, der har rod i mange års centralisering og urbanisering.

Det er den dobbelte virkelighed, der er udgangspunktet for strategien – og det er den, strategien skal adressere.

Lolland Kommunes byråd har formuleret fire overordnede principper for langsigtet udvikling, der skal hjælpe med at fastholde Lolland Kommunes dobbelte fokus på tilpasning og udvikling i dagligdagen

- overordnet planlægning har som udgangspunkt et tiårigt perspektiv
- indsatser, der styrker kommunens strukturelle vilkår, opprioriteres
- servicestrukturen tilpasses befolkningsudvikling og bosætningsmønstre
- kommunens service skal styrke borgernes selvhjulpenhed og selvforsørgelse.

De fire principper er bærende i kommunens daglige drift og planlægning. Principperne kræver tæt og koordineret samarbejde indadtil i organisationen og dialog og samarbejde med civilsamfundet og erhvervslivet.

I forbindelse med budgetlægningen for 2024 blev der arbejdet med politiske målsætninger på baggrund af den overordnede strategi for Lolland Kommune. Samtlige udvalg definerede minimum tre fokusområder for 2024, afledt af den overordnede strategi. Der er blevet fulgt op på disse fokusområder i forbindelse med budgetopfølgningen for halvåret og nu igen ved regnskabsaflæggelsen.

STYRING I LOLLAND KOMMUNE

Lollandsmodellen

Modellen er senest revideret i starten af 2024 og rummer de grundlæggende principper, som kommunen er organiseret efter. Modellen er fleksibel, sådan at organisationen løbende kan tilpasses ændrede politiske prioriteringer og forandringer i kommunens omgivelser – uanset, om de skyldes ny lovgivning, ændrede konjunkturer eller en anderledes befolkningssammensætning.

Lollandsmodellen tager udgangspunkt i værdibaseret ledelse, hvor fire generelle organisationsværdier er gennemgående i alle dele af organisationens virke

- kompetence
- tillid
- åbenhed
- fairness.

Organisationsmodellen arbejder med enheder på følgende niveauer

- direktionen, der består af kommunaldirektør og tre fagdirektører, og har det overordnede ansvar for organisationen
- ti sektorer - seks med linjeansvar og fire med tværgående opgaver - der har det overordnede ansvar for drift, udvikling og økonomi på deres område
- de decentrale enheder (fx børnehaver, sygeplejen, musikskolen), der er de mindste byggesten med eget budgetansvar.

Lolland Kommune har mange forskellige opgaver med meget forskellig tyngde i budget og antal medarbejdere. Derfor er der i praksis stor variation i sektorernes størrelse og underliggende organisering.

Opbygningen af organisationen i ovennævnte niveauer afspejler sig i en ledelsesstruktur med direktører, sektorchefer og decentrale ledere. Dertil kommer en række øvrige ledere (teamledere, souschefer og afdelingsledere) med faglig ledelse og personaleledelse, men uden selvstændigt budgetansvar.

Styringsmodellen i Lolland Kommune skal understøtte en effektiv drift, sund økonomi og budgetoverholdelse samt et stadigt fokus på udviklingen i kapacitet og kvalitet i servicen til borgerne.

Der er to væsentlige styringsdokumenter, som danner grundlag for den overordnede udvikling og tilpasning

- plan- og udviklingsstrategien, som revideres og vedtages af byrådet én gang i hver byrådsperiode og udgør den overordnede ramme for kommunens udvikling og tilpasning
- den politiske aftale, som indeholder de strategiske indsatsområder, der særligt sættes fokus på i den fireårige aftaleperiode svarende til byrådets arbejdsperiode.

Økonomisk styring

For at sikre den kommunale økonomi er der udarbejdet et sæt styringsdokumenter bestående af henholdsvis ”Principper for økonomistyring” og ”Decentraliseringsgrundlaget”.

I ”Principper for økonomistyring” er blandt andet bevilingsniveauet beskrevet. Det betyder dels, at hvert enkelt udvalg har fået en nettoramme dels, at rammen er fordelt på politikområder. Væsentlige uforudsete økonomiske hændelser og forslag til reaktionsmuligheder skal af sektorcheferne meddeles til direktøren for området samt til Økonomisektoren. Fagudvalgene holdes løbende orienteret om den økonomiske udvikling i form af budgetopfølgninger indeholdende forventninger til det samlede forbrug i regnskabsåret. Ved udsigt til budgetoverskridelse skal der fra administrativ side fremlægges forslag til afhjælpning.

I ”Decentraliseringsgrundlaget” er kompetence og ansvar for den decentrale leder og sektorchefen beskrevet. Hver decentral enhed får tildelt en ramme, som den decentrale leder har kompetence til at anvende på bedst mulig måde i overensstemmelse med det politisk fastsatte aktivitets- og serviceniveau.

Finansiell styring

Lolland Kommunes likviditet følges dagligt for at kunne opføre den gennemsnitlige kassebeholdning, der skal afrapporteres til Indenrigs- og Sundhedsministeriet hver tredje måned. Hvis den gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen falder til et niveau under 1.000 kr. pr. indbygger, er det Ministeriets praksis at rette henvendelse og gøre opmærksom på, at kommunen kan blive sat under administration, hvis den gennemsnitlige likviditet pr. indbygger er negativ. Med en gennemsnitslikviditet ved udgangen af 2024 på 3.531 pr. indbygger opgjort efter kassekreditreglen ligger kommunen over de 1.000 kr. pr. indbygger.

Lolland Kommune følger den af byrådet vedtagne finansielle strategi, der fastlægger niveauet for valget mellem lån i euro og danske kroner og valget mellem fast og variabelt forrentede lån. Derudover er en strategi for placering af overskudslikviditet fastlagt – en strategi med en forsigtig placering af overskudslikviditet med deraf begrænset risiko for tab på de foretagne investeringer. Den finansielle strategi er sidst godkendt i Økonomi- og Erhvervsudvalget i midten af 2019.

BUDGET 2025

Lolland Kommune har i oktober måned 2024 vedtaget et budget for 2025 inklusive budgetoverslagsårene 2026 til og med 2028.

Budgettet for 2025 er blevet vedtaget med en uændret skatteprocent på 26,3. Lolland Kommune bliver årligt kompenseret med 43 mio. kr. via tilskudsordningen til kommunerne, idet skatteprocenten i forbindelse med budgetvedtagelsen for 2021 blev sænket fra 27,0 procent. Grundskyld og kirkeskat er uændret. Budget 2025 er vedtaget med et kassetræk på knap 32 mio. kr. Med udgangspunkt i de demografiske udfordringer og den grundlæggende strukturelle ubalance, som Lolland Kommune fortsat står overfor, vil der kontinuerligt - og ikke mindst i de nærmeste år frem - fra politisk hold skulle arbejdes med budgettilpasninger og besparelser. I 2026 ser Lolland Kommune ind i en budgetubalance i størrelsesordenen 220 mio. kr.

Lolland Kommune indgik i 2022 et udviklingspartnerskab med Indenrigs- og Sundhedsministeriet for årene 2022 til 2025, der giver Lolland Kommune 120 mio. kr. hvert år i perioden. Baggrunden for partnerskabet er, at Lolland Kommune var blandt de kommuner, der ved tildelingen af særtilskud for 2022 opfyldte flest kriterier for en særligt vanskeligt stillet kommune. Samtidig har kommunen i 2025 modtaget 90 mio. kr. fra den ekstraordinært forhøjede særtilskudspulje, sådan at kommunen i alt har modtaget 210 mio. kr. i særtilskud i 2025.

Foto: Fugletårn ved Højene, Maribo - Henning Nørgaard Pedersen, Nakskov Fotogruppe.

LANDSPOLITIK MED BETYDNING FOR LOLLAND

Seneste nyt er, at kommunerne tilsammen i 2024 ligger betydeligt under den tilladte servicerramme, også selvom en række kommuner kan have problemer med overholdelse af deres individuelle servicerrammer. Det vil sige, at kommunerne samlet set har brugt mindre på service, end de måtte. Det betyder samtidig, at kommunerne set under ét ikke overskrider den samlede servicerramme og derfor undgår en regnskabssanktion. Omvendt viser indberetningerne et betydeligt samlet merforbrug på bruttoanlægsudgifterne.

Det kommunale udgiftsloft for 2025 – som er udgangspunktet for den kommunale servicerramme for 2025 – er blevet løftet med 3,4 mia. kr. Anlægsrammen har samtidig fået et løft opad med 1 mia. kr., så kommunerne samlet set i 2025 har mulighed for at investere 20,3 mia. kr. i anlæg. Det aftalte niveau skal understøtte muligheden for at investere i de fysiske rammer for velfærden og den grønne omstilling. Herunder investeringer i bedre faglokaler i folkeskolerne.

Finansieringstilskuddet på 3,5 mia. kr. blev i forbindelse med udligningsreformen gjort permanent, ligesom fordelingen sker efter fastholdte parametre - med 1,5 mia. kr. fordelt på alle kommuner og 2 mia. kr. fordelt efter kommunernes økonomiske vilkår. Lolland Kommunes andel er i 2025 blevet opgjort til 35,7 mio. kr. Det er 0,4 mio. kr. mindre end året før.

Aftalen om reformen af det kommunale tilskuds- og udligningssystem blev indgået i 2020, men har ikke formået at adressere den strukturelle ubalance i Lolland Kommunes økonomi. Det er tydeligt, at systemet forstærker skævvridningen af kommunernes økonomi i stedet for at løse problemet. Det er dog positivt, at der er en erkendelse af problemstillingen, og at regeringen har meldt ud, at et nyt koncept og en ny model skal være på plads senest i år 2028.

REGNSKABSOPGØRELSE

Beløb i mio. kr.

Noter	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forventet regnskab 30.09.24	Regnskab 2024	Regnskab 2023	Budget 2025
Indtægter						
Skatter	-2.110,7	-2.045,4	-2.045,3	-2.047,1	-1.985,2	-2.213,6
Tilskud og udligning	-2.009,5	-2.025,2	-2.025,2	-2.028,0	-2.001,0	-2.070,5
Indtægter i alt	-4.120,2	-4.070,6	-4.070,6	-4.075,1	-3.986,2	-4.284,1
Driftsvirksomhed - Overførsler						
Klima, Teknik og Miljø	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fritid, Kultur og Folkesundhed	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Børn og Skole	-9,0	-12,0	-13,7	-13,7	-17,4	-13,6
Ældre, Omsorg og Sundhed	225,9	223,4	223,6	225,7	220,8	232,2
Social og Arbejdsmarked	1.051,6	1.038,3	1.036,8	1.025,9	1.024,3	1.091,6
Økonomi og Erhverv	0,2	0,3	0,3	-0,1	0,3	0,2
Overførselsudgifter i alt	1.268,7	1.250,0	1.247,1	1.237,8	1.228,0	1.310,3
Driftsvirksomhed - Service						
Klima, Teknik og Miljø	164,2	183,4	177,1	179,3	162,9	165,7
Fritid, Kultur og Folkesundhed	77,1	86,5	79,4	78,6	73,8	77,5
Børn og Skole	876,8	893,5	894,6	891,8	839,2	923,3
Ældre, Omsorg og Sundhed	669,5	655,9	661,0	664,7	647,7	695,4
Social og Arbejdsmarked	499,4	499,7	500,0	482,9	453,9	528,4
Økonomi og Erhverv	440,5	463,0	426,7	412,1	382,5	460,9
Serviceudgifter i alt	2.727,5	2.782,1	2.738,8	2.709,4	2.560,1	2.851,2
Driftsudgifter i alt	3.996,2	4.032,1	3.985,9	3.947,2	3.788,1	4.161,5
1 Driftsresultat før renter	-124,0	-38,5	-84,7	-127,9	-198,1	-122,6
Renter	15,6	17,4	17,4	15,2	9,3	12,8
Primært driftsresultat	-108,4	-21,2	-67,3	-112,7	-188,8	-109,8
Anlægsvirksomhed	91,9	278,1	197,2	162,5	41,5	120,3
2 Resultat i alt	-16,5	256,9	129,9	49,8	-147,3	10,5

Minus = indtægt/overskud

FINANSIERINGSOVERSIGT

Beløb i mio. kr.

	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Forventet regnskab 30.09.24	Regnskab 2024	Regnskab 2023	Budget 2025
Resultat ifølge ovenstående	-16,5	256,9	129,9	49,8	-147,3	10,5
Afdrag på lån	111,8	106,5	106,5	106,9	117,0	112,5
Optagne lån	-49,2	-103,1	-103,1	-103,1	-9,2	-90,5
Kursreguleringer	0,0	0,0	0,0	-5,0	-4,7	0,0
Balanceforskydninger	-0,7	6,8	6,8	-31,2	31,0	-0,8
Likvide ændringer i alt	45,4	267,2	140,1	17,4	-13,2	31,7
Likvid beholdning primo				0,2*	-14,7	-17,2
Likvide beholdninger ultimo				-17,2	-1,5*	-48,9

Ændringer: - = forøgelse og + = formindskelse

Beholdninger: - = negativ kassebeholdning og + = positiv kassebeholdning

Alle tal er i årets priser (regnskab 2024 i 2024-priser, regnskab 2023 i 2023-priser og budget 2025 i 2025-priser)

* Forskellen på 1,7 mio. kr. svarer til NIC' kassebeholdning. Lolland Kommune overtog NIC pr. 1. januar 2024.

BALANCE

Beløb i mio. kr.

Noter	Ultimo 2024	Ultimo 2023
AKTIVER		
Materielle anlægsaktiver		
Grunde og bygninger	958,7	905,2
Tekniske anlæg	27,9	36,3
Inventar	3,3	4,4
Anlæg under udførelse	36,1	52,5
Materielle anlægsaktiver i alt	1.026,0	998,4
Finansielle anlægsaktiver		
3 Langfristede tilgodehavender	1.374,3	1.370,8
Udlæg vedr. forsyningsvirksomheder	-0,6	-0,7
Finansielle anlægsaktiver i alt	1.373,7	1.370,1
Omsætningsaktiver		
Fysiske anlæg til salg	38,7	32,7
Tilgodehavender	141,4	140,4
Værdipapirer	1,4	1,4
Omsætningsaktiver i alt	181,5	174,5
Likvide beholdninger	-17,2	-1,5
Aktiver i alt	2.564,0	2.541,5
PASSIVER		
Egenkapital		
Modpost for skattefinansierede aktiver	-1.064,7	-1.031,1
Balancekonto	196,0	470,6
4 Egenkapital i alt	-868,7	-560,5
5 Hensatte forpligtigelser	-344,3	-653,0
6 Langfristede gældsforpligtigelser	-1.048,7	-1.049,6
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita mv.	-6,6	-7,5
Kortfristede gældsforpligtigelser	-295,7	-270,9
Gæld i alt	-1.695,3	-1.981,0
Passiver i alt	-2.564,0	-2.541,5

7 Kautions- og garantiforpligtigelser udgør 1.662,7 mio. kr.
 Eventualforpligtigelser udgør 0 mio. kr.
 Eventualrettigheder udgør 121,7 mio. kr., som består af indskud i Landsbyggefonden.

8 Værdien af repo ultimo året udgør 68,5 mio. kr.

PENGESTRØMSOPGØRELSE

Beløb i mio. kr.

	Ultimo 2024	Ultimo 2023
DRIFTENS LIKVIDITETSVIRKNING:		
Regnskabsresultat		
Drift	3.947,2	3.788,1
Anlæg	162,5	41,5
Renter	15,2	9,3
Tilskud og moms	-2.028,0	-2.001,0
Skatter	-2.047,1	-1.985,2
Regnskabsresultat i alt	49,8	-147,3
Finansforskydninger		
Kortfristede tilgodehavender og gæld	-10,4	20,5
Langfristede tilgodehavender	-23,0	11,1
Deponerede beløb	2,2	-0,7
Legater og deposita	0,0	0,1
Finansforskydninger i alt	-31,2	31,0
Driftens likviditetsvirkning i alt	18,6	-116,3
FINANSIERING:		
Lånoptagelse	-103,1	-9,2
Afdrag på lån	106,9	117,0
Kursregulering	-5,0	-4,7
Finansiering i alt	-1,2	103,1
Ændring af likvide aktiver	17,4	-13,2
Likvide aktiver ultimo sidste år	-1,5	-14,7
Primokorrektion	1,7	0,0
Likvide aktiver primo i år	0,2	-14,7
Likvide aktiver ultimo	-17,2	-1,5

Bevægelser (Tilgang og anvendelse af likvide midler): - = Indtægter og + = Udgifter

Likvide aktiver: - = Negativ og + = Positiv

Driften af Lolland Kommune inklusive anlæg og renter har medført et kassetræk på 49,8 mio. kr.

Finansforskydninger har medført en kasseforøgelse på 31,2 mio. kr.

Der er optaget lån for 103,1 mio. kr. og afdrag på lån udgør 106,9 mio. kr.

Ovenstående har i alt medført et kassetræk på 17,4 mio. kr.

HOVED- OG NØGLETAL

Oversigt over væsentlige økonomiske nøgletal i mio. kr.

	2024	2023	2022	2021	2020
Regnskabsopgørelsen *					
Skatter	-2.047,1	-1.985,2	-1.887,1	-1.818,5	-1.883,0
Tilskud og udligning	-2.028,0	-2.001,0	-1.987,5	-1.956,6	-1.786,2
Driftsvirksomhed	3.947,2	3.788,1	3.681,9	3.600,6	3.584,8
Driftsresultat før renter	-127,9	-198,1	-192,7	-174,5	-84,4
Renter mv.	15,2	9,3	15,1	12,0	13,8
Resultat af primær driftsvirksomhed	-112,7	-188,8	-177,6	-162,5	-70,6
Anlægsvirksomhed	162,5	41,5	58,6	112,9	103,5
Resultat i alt	49,8	-147,3	-119,0	-49,6	32,9
Driftsoverførsler	68,2	64,1	54,7	81,8	81,1
Afdrag på lån	106,9	117,0	100,0	95,7	87,1
Balance, aktiver					
Anlægsaktiver i alt	2.399,7	2.368,5	2.331,9	2.301,4	2.319,6
Omsætningsaktiver i alt	181,5	174,5	182,4	174,8	165,8
Likvide aktiver	-17,2	-1,5	-14,7	-91,4	-68,9
Balance, passiver					
Egenkapital	868,7	560,5	371,8	189,1	69,8
Hensatte forpligtelser	344,3	653,0	665,8	721,4	789,2
Langfristet gæld	1.048,7	1.049,6	1.155,5	1.167,0	1.254,1
Kortfristet gæld	302,3	278,4	306,5	307,3	303,4
Ændring i likvide aktiver	-15,7	13,2	76,7	-22,5	-68,9
Gennemsnitlig likviditet (kassekreditreglen)	139,9	137,9	137,0	112,6	64,0
Gennemsnitlig likviditet pr. indbygger (kr.)	3.531	3.453	3.416	2.778	1.557
Langfristet gæld pr. indbygger (kr.)	26.461	26.292	28.810	28.787	30.510
Skatter og tilskud					
Udskrivningsgrundlag pr. indbygger (kr.)	185.619	172.279	162.585	155.149	155.174
Indkomstskat pr. indbygger (kr.)	48.818	45.309	42.760	40.804	41.878
Tilskud og udligning pr. indbygger (kr.)	51.170	50.124	49.556	48.265	43.456
Indtægter i alt pr. indbygger (kr.)	99.988	95.433	92.316	89.069	85.334
Udskrivningsprocent kommuneskat	26,30	26,30	26,30	26,30	27,00
Grundskyldspromille	33,09	33,09	33,09	33,09	33,09
Indbyggertal pr. 1. januar	39.632	39.921	40.107	40.539	41.105
Antal ansatte					
Fuldtidsstillinger i alt	3.169	3.187	3.225	3.243	3.262
Fuldtidsansatte pr. 1000 indbyggere	80	80	80	80	79
Samhandelsbalance**					
Betalinger til andre kommuner	191,8	175,7	176,4	178,8	178,9
Betalinger fra andre kommuner	-82,6	-71,9	-78,5	-80,5	-80,8
Samhandelsresultat	109,2	103,8	97,9	98,3	98,1

*) Minus = overskud

**) Samhandelsbalancen udtrykker forholdet mellem Lolland Kommunes betalinger til andre kommuner og tilsvarende betalinger fra andre kommuner. Betalingerne vedrører alle ydelser for kommunens borgere. Samhandelsbalancen viser, at Lolland Kommune har underskud på handelen med andre kommuner.

En række kommuner har siden kommunesammenlægningen trukket specielt borgere på social- og psykiatriområdet hjem. Lolland Kommune har ikke foretaget samme hjemtagelse af egne borgere.

På ældreområdet flytter borgere ud af kommunen og tættere på egne børn. Betalingsforpligtelsen herfor tilfalder i en række tilfælde Lolland Kommune.

Foto: Maribo Domkirke - Kim Schou, Nakskov Fotogruppe.

NOTE 1

PERSONALEOVERSIGT - ANTAL FULDTIDSSTILLINGER

Område	2024	2023
Pleje	1.025,7	1.036,5
Plejeadministration	127,8	125,7
Børn og unge	878,9	894,7
Teknik og håndværk	143,8	149,3
Undervisning og kultur	371,2	367,3
Køkken og rengøring	54,5	56,0
Specialarbejde/vejarbejde	201,2	188,9
Administration	359,5	362,6
Øvrige	6,0	6,2
I alt	3.168,6	3.187,2
Lønsum (mio. kr.)	1.684,6	1.599,3

NOTER

NOTE 2

OVERFØRSEL AF UFORBRUGTE BEVILLINGER TIL 2025*

Mio. kr.

	2024	2023
Overførsel af decentrale enheders mer-/mindreforbrug:		
Klima, Teknik og Miljø	0,0	0,9
Fritid, Kultur og Folkesundhed	0,4	0,9
Børn og Skole	0,0	0,3
Ældre, Omsorg og Sundhed	0,9	0,1
Social og Arbejdsmarked	1,3	1,5
Økonomi og Erhverv	13,9	17,1
I alt overførsel af decentrale enheders mer-/mindreforbrug	16,5	20,8
Øvrige driftsoverførsler:		
Klima, Teknik og Miljø	4,2	8,0
Fritid, Kultur og Folkesundhed	7,5	8,1
Børn og Skole	8,0	0,0
Ældre, Omsorg og Sundhed	0,0	0,0
Social og Arbejdsmarked	1,7	0,4
Økonomi og Erhverv	30,3	26,8
I alt øvrige driftsoverførsler	51,7	43,3
Driftsoverførsler i alt	68,2	64,1
Anlæg:		
Klima, Teknik og Miljø	45,4	42,8
Fritid, Kultur og Folkesundhed	5,3	6,5
Økonomi og Erhverv	58,6	46,6
I alt anlæg	109,4	95,9
Lånoptagelser:		
Energibesparende foranstaltninger	0,0	-1,8
Nedrivningspuljer	0,0	-5,4
Havne	0,0	-40,9
Ældreboliger	0,0	-7,5
Færger	0,0	-0,3
I alt lånoptagelser	0,0	-55,9
Balanceforskydninger		
Indskud i landsbyggefonden	4,4	4,4
Tilskud og udligning		
Tilskudsmoms	0,8	0,0
I alt ønsker om overførsler til 2025	182,7	108,5

Positive tal = overførsel af overskud

* Ovenstående bevillingsoverførsler er under forudsætning af byrådets godkendelse på mødet den 27. marts 2025.

NOTE 3

LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER

Mio. kr.

	Ejerandel	Indre værdi	Kommunens andel
Aktier, andelsbeviser og ejerandele:			
Refa	40%	43,7	17,4
Lolland Falster Airport	50%	1,4	0,7
LF Brandvæsen	48%	6,1	2,9
Lokaltog (Lollandsbanen)	6%	713,7	45,0
Lolland Energiholding A/S	100%	1.193,2	1.193,2
Sampension	1%	3.477,0	30,5
Fælleskøkkenet I/S	39%	69,7	27,1
Aktier, andelsbeviser og ejerandele i alt			1.316,8
Øvrige langfristede tilgodehavender:			
Udlån til beboerindskud nominel værdi			14,2
Hensættelse til forventet tab			-7,7
Kontanthjælp mod tilbagebetaling, nominel værdi			26,2
Hensættelse til forventet tab			-26,2
Indefrosne ejendomsskatter			25,5
Andre langfristede udlån og tilgodehavender:			12,1
Deponerede beløb for lån mv.			13,4
Øvrige langfristede tilgodehavender			57,5
Langfristede tilgodehavender i alt			1.374,3

NOTER

NOTE 4

EGENKAPITALFORKLARING

	Mio. kr.	
	2024	2023
Egenkapital ultimo	-560,5	-371,8
Primosaldoregulering	-25,9	-27,0
Egenkapital primo	-586,4	-398,8
Resultat konto 00-07 drift og anlæg	49,8	-147,3
Skattefinansierede aktiver	-34,2	70,8
Pensionsforpligtelser tjenestemænd	-307,5	-14,5
Værdiregulering hensættelser	-1,2	1,8
Værdiregulering fælleskommunale selskaber mv.	-26,4	-96,5
Værdiregulering leasing	-6,0	-3,0
Værdiregulering indskud i Landsbyggefonden	0,0	0,0
Værdiregulering indefrosne feriepenge	3,4	4,0
Øvrige værdireguleringer	-0,9	0,2
Værdireg. tab og optaget tilg. på kontanthjælp og beboerindskud	30,1	29,2
Værdiregulering lån	1,6	0,9
Urealiserede kurstab/-gevinster	-5,0	-4,7
Afskrivninger	14,0	-2,6
Egenkapital ultimo	-868,7	-560,5

NOTE 5

HENSATTE FORPLIGTIGELSER

	Mio. kr.	
	Ultimo 2024	Ultimo 2023
Tjenestemandspension - ikke forsikringsdækket	-305,6	-613,1
Forventet udbetaling til arbejdsskader	-37,1	-37,1
Eftervederlag	-1,6	-1,4
Retssager/erstatningskrav	0,0	-1,5
Hensatte forpligtigelser i alt	-344,3	-653,1

Tjenestemandspensioner

Hensættelse til tjenestemandspension er optaget på baggrund af en aktuarmæssig beregning foretaget ultimo 2023 af Sampension. I 2023 var beregningen foretaget på baggrund af beregning foretaget i 2019.

Hensættelsen genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år, og der sker ikke reguleringer for så vidt angår forventet antal leveår, renter mv. Der vil således først ske regulering igen i forbindelse med regnskabsafslæggelsen år 2028.

Da forpligtelsen ikke er opgjort pr. 31. december 2024, kan den have ændret sig væsentligt, hvilket således ikke er indregnet i balancen.

Arbejdsskadeforpligtelse

Hensættelse til arbejdsskadeforpligtelser er opgjort på baggrund af en aktuarmæssig beregning foretaget ultimo 2021 korrigeret for de i aktuarberegningen forventede ændringer.

Hensættelsen genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år og der foretages ikke reguleringer for så vidt angår nye sager.

Der vil således først ske regulering igen i forbindelse med regnskabsafslæggelsen for regnskabsåret 2026.

Da forpligtelsen ikke er opgjort pr. 31. december 2024, kan forpligtelsen have ændret sig væsentligt, hvilket således ikke er indregnet i balancen.

NOTE 6

LANGFRISTET GÆLD

	Mio. kr.	
	Ultimo 2024	Ultimo 2023
Ældreboliger	-68,4	-75,8
Finansielt leasede aktiver	-24,2	-30,3
Øvrig langfristet gæld	-834,9	-822,9
Indefrosne feriemidler	-121,2	-120,6
Langfristet gæld i alt	-1.048,7	-1.049,6

NOTER

NOTE 7

KAUTIONS- OG GARANTIFORPLIGTIGELSER

		Mio. kr.
Garanti for lån til støttet boligbyggeri		773,2
Jyske Realkredit	18,3	
DLR Kredit A/S	2,0	
Nykredit Bank A/S	70,3	
Realkredit Danmark	682,6	
Øvrige garantier/kautioner		
Kommunekredit		736,0
Askø Strandvig Vandværk	0,2	
Birket Vandværk	0,6	
Borresminde Vandværk i Birket I/S	1,6	
Holeby Fjernvarme	5,3	
Kragenæs Vandværk	0,2	
Lolland Spildevand A/S	356,2	
Lolland Vand A/S	56,7	
Lolland Varme A/S	217,2	
Maribo Varmeværk a.m.b.a	49,8	
Rødby Varmeværk	43,4	
Rødbyhavn Fjernvarme	4,8	
Fælleskommunale selskaber		153,0
REFA ¹⁾	147,3	
Trafikselskabet Movia ¹⁾	1,2	
Udbetaling Danmark (solidarisk hæftelse) ¹⁾	4,5	
Realkredit Danmark		0,5
Søllested Gymnastikforening	0,5	
Kautions- og garantiforpligtigelser i alt		1.662,7

¹⁾ Solidarisk hæftelse. I oversigten er kun Lolland Kommunes andel medtaget. REFAs totale forpligtigelse udgør 402,8 mio. kr., Movias 98,9 mio. kr. og Udbetaling Danmarks udgør 638 mio. kr. Der har ikke været udløst garantiforpligtigelser med væsentligt tab for Lolland Kommune til følge de seneste 5 år.

EVENTUALFORPLIGTIGELSER

Veriserende retssager	0,0
Eventualforpligtigelser i alt	0,0

Der er ingen veriserende retssager, hvor det vurderes sandsynligt, at kommunen vil komme til at betale.

EVENTUALRETTIGHEDER

Landsbyggefonden	121,7
Eventualrettigheder i alt	121,7

NOTE 8

REPO-FORRETNINGER

	Mio. kr.
Repo-forretninger	-68,5
Repo-forretninger i alt	-68,5

Lolland Kommune anvender Repo-forretninger i forbindelse med likviditetsstyring.
Repo-forretninger er aftaler, hvor der sker handel med kommunens obligationer.
Arrangementet fungerer i realiteten som et kortfristet lån med sikkerhed i værdipapirer.

Ultimo 2024 er værdien af repo-forretningen opgjort til -68,5 mio. kr., som er tilgået kassebeholdningen og indregnet som en kortfristet gældsforpligtelse.
Udløbsdatoen er 3. januar 2025.

REGNSKABSOVERSIGT

Beløb i mio. kr.

Udvalg/politikområde	Oprindeligt budget	Tillægsbevillinger	Omplan- ceringer	Korrigeret Budget	Regnskab	Rest- budget	Ansøgt overførsel til 2025
Drift	3.996,2	38,3	-2,5	4.032,1	3.947,2	84,9	68,2
Klima, Teknik og Miljø	164,2	19,2	0,0	183,4	179,3	4,1	4,2
Miljø og Planlægning	4,5	4,4	0,0	8,9	2,8	6,1	5,9
Kollektiv trafik, havne m.v.	61,6	9,9	0,3	71,8	69,6	2,1	2,1
Veje og grønne områder	98,2	4,8	-0,3	102,7	106,8	-4,1	-3,9
Fritid, Kultur og Folkesundhed	77,1	9,5	0,0	86,5	78,6	8,0	7,9
Kultur	50,8	4,9	0,1	55,8	50,7	5,1	4,4
Folkeoplysning og idræt	25,3	4,5	-0,1	29,7	26,9	2,8	3,5
Sundhed	1,0	0,1	0,0	1,1	0,9	0,2	0,0
Projekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2	0,0
Børn og Skole	867,8	13,7	0,0	881,5	878,2	3,4	8,0
Fælles - Skoler og Stab	31,6	1,0	-0,3	32,4	32,2	0,2	0,0
Dagtilbud	146,0	-1,3	6,5	151,2	153,2	-2,0	0,8
Undervisning	297,1	0,5	-5,3	292,3	297,5	-5,2	-2,7
Fritidstilbud	38,5	0,0	-0,2	38,3	37,2	1,1	1,1
Specialundervisning	75,1	0,0	-0,7	74,4	75,3	-0,9	1,8
Sundhed	25,7	6,4	-0,2	31,9	25,3	6,6	6,2
Understøttende foransaltninger	12,6	0,4	0,0	13,0	12,3	0,7	0,0
Forebyggelse og anbringelse	241,1	6,7	0,2	248,0	245,1	3,0	0,9
Projekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ældre, Omsorg og Sundhed	895,4	-15,0	-1,1	879,3	890,4	-11,1	0,9
Sundhed	304,3	-3,6	-0,4	300,3	299,7	0,6	0,0
Ældre	591,1	-11,4	-1,6	578,1	590,1	-11,9	0,9
Projekter	0,0	0,0	0,8	0,8	0,6	0,2	0,0
Social og Arbejdsmarked	1.551,1	-11,7	-1,4	1.538,0	1.508,8	29,2	3,0
Forsikrede ledige	60,3	-1,9	-0,1	58,4	57,7	0,6	0,0
Midlertidig forsørgelse	254,9	-17,3	-0,2	237,4	242,4	-5,0	0,0
Varig forsørgelse	673,5	3,7	-0,6	676,6	669,2	7,3	0,0
Øvrige sociale formål	54,9	-0,7	-0,1	54,1	52,0	2,1	0,0
Beskæftigelsesindsats	56,0	2,1	-0,1	58,1	57,4	0,7	0,0
Socialpsykiatri	205,6	0,1	22,3	228,0	223,5	4,6	0,9
Handicappede	231,8	2,0	-22,7	211,1	192,8	18,3	1,6
Misbrug	14,1	0,0	0,0	14,1	13,7	0,4	0,4
Projekter	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1
Økonomi og Erhverv	440,7	22,6	0,0	463,3	412,0	51,3	44,2
Ejendomme	48,7	10,5	-0,1	59,1	46,2	12,9	13,8
Administration og fællesudgifter	365,0	39,2	0,1	404,3	365,8	38,5	30,4
Bevillingsreserve	27,0	-27,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projekter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Anlæg	91,9	186,1	0,0	278,1	162,5	115,6	109,4
Klima, Teknik og Miljø	36,6	24,8	0,0	61,4	17,9	43,5	45,4
Fritid, Kultur og Folkesundhed	2,2	6,5	0,0	8,7	3,4	5,3	5,3
Økonomi og Erhverv	53,2	154,9	0,0	208,1	141,2	66,9	58,6
Finansielle bevillinger	-4.088,2	-222,0	0,0	-4.310,2	-4.109,7	-200,5	5,2
Økonomi og Erhvervsudvalget	-4.088,2	-222,0	0,0	-4.310,2	-4.109,7	-200,5	5,2
Skatter	-2.110,7	65,4	0,0	-2.045,4	-2.047,1	1,7	0,0
Tilskud og udligning	-2.009,5	-15,7	0,0	-2.025,2	-2.028,0	2,7	0,8
Renter	15,6	1,7	0,0	17,4	15,2	2,2	0,0
Afdrag på lån	111,8	-5,3	0,0	106,5	106,9	-0,4	0,0
Lånoptagelser	-49,3	-53,9	0,0	-103,1	-103,1	0,0	0,0
Kursreguleringer	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	5,0	0,0
Balanceforskydninger	-0,7	7,5	0,0	6,8	-31,2	38,0	4,4
Forskydninger i likvide aktiver	-45,4	-221,7	0,0	-267,2	-17,4	-249,8	0,0

LEDELSENS PÅTEGNING

Økonomi- og Erhvervsudvalget har dags dato behandlet og aflagt årsberetning for 2024 for Lolland Kommune. Årsberetningen er en fortælling om 2024 og et supplement til de af Indenrigs- og Sundhedsministeriet krævede skemaoversigter og regnskabsforklaringer.

Årsberetningen giver efter vores opfattelse et retvisende billede af kommunens økonomiske transaktioner og målopfyldelse i 2024 samt kommunens økonomiske stilling pr. 31. december 2024 opgjort i overensstemmelse med bestemmelserne i Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem om indregning og måling af regnskabsposter.

Vi anser de transaktioner, der er afspejlet i regnskabet, som værende gennemført i overensstemmelse med gældende love og regler, byrådets beslutninger og sædvanlig praksis, ligesom de underliggende dispositioner efter vores bedste overbevisning er gennemført under skyldig økonomisk hensyntagen.

Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller til byrådet, at årsrapporten overdrages til revisionen.

Lolland Kommune den 19. marts 2025

Borgmester Holger Schou Rasmussen / Kommunaldirektør Thomas Knudsen

Lolland Kommune
Torvet 3
4930 Maribo
www.lolland.dk